

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

SAYI: 168-27 HAZİRAN 1978

FIYATI 5.TL

**Doğu'daki oyunlar:
PAFTAYA ÇİZDİKLERİNİZİ
GERÇEKLEŞTİREMEYECEKSİNİZ**

Aykut Göker:

TÜTED GÖREVLERİNİ BAŞARACAKTIR

Türkiye teknik elemanlarının tüm diğer ülkelerdeki gelişmelerden bağımsız olmayan toplumsal sorun ve görevlerine değinmek istiyoruz.

Çağımızda bilim ve teknoloji üretimde, ekonominin yönetiminde ve hayatin diğer bütün alanlarında giderek artan bir önem kazanmaktadır. Bilimsel araştırmalar alanındaki yoğun faaliyet sonucu ortaya çıkan bilimsel bulguların nicelik ve nitelik yönünden ulaştığı yeni boyutlar teknolojiye köklü dönüşümlere, gelişmelere zemin hazırlıyor. Eskiye oranla çok daha yaygın ve yoğun bir teknolojik araştırma geliştirme faaliyeti modern üretimin ayrılmaz bir parçası haline geldi. Bu anlamda bilim ve teknolojinin modern üretimin başlıca sorut gürdileri arasında üretim sürecini deninden etkileyici bir rol kazandı. Gelecekte üretilen modern teknikler giderek çok daha yaygın bir biçimde ekonominin yönetiminde kullanılır hale geldi.

Üretimde ve ekonominin yönetiminde bu denli etkileri ortaya çıkan bilim ve teknolojinin, toplumun saf ve tabakalarında, üretim sürecindeki konuların ve işlevleri açısından bazı değişikliklere yol açması, değer yaratılmasında ve kültür hayatında etkilerinin duyulmasına kaçınılmazdır. Nitekim bu ölçüde ulaştığı boyutlar itibarıyla sosyalist ülkelerde de ileri kapitalist ülkelerde, henüz sürecin başında olmasına rağmen, bilimsel ve teknolojik bir devrim olarak niteleniyor.

YENİ KOŞULLAR, YENİ SORUMLULUKLAR

Tüm ülkeleri, ekono-nik sistemlerine bağlı olarak az veya çok ama mutlaka etkileyen bilimsel ve teknolojik devrim, insanlığın önüne yeni bir sorumluluk, yeni bir görev koyuyor. Bu, bilim ve teknolojinin toplum yararına kullanılmasını, bilimsel ve teknolojik araştırmaların bu amaçla denetim altına alınmasını sorumluluk ve görevdir.

Bilim ve teknolojinin, toplumsal gelişimin gerekliliği doğrultusunda, tüm ülkelerin işçilerinin, emekçilerinin çalışmaya ve yaşam koşullarını iyileştirmeye doğrultusunda kullanılmasının sağlanması, bu görevin bir parçasıdır.

Bu görev sosyalist ülkelerde yerine getirilmektedir.

İleri kapitalist ülkelerde ise, bilimsel ve teknolojik araştırma merkezlerinin mülkiyetini veya denetimini ellerinde bulunduran çok uluslu şirketler bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirme faaliyetini yalnızca kendi tekniklerinin kârlarını koruyabilmeleri ve yükseltilebilmesi, yalnızca rantabiliteyi yükseltmelerinin etkin bir aracı olarak görmektedirler.

Tekeled devlet kapitalizminin bilim ve teknolojiye verdiği olağanüstü önem,

TÜM TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ (TÜTED) GENEL KURULU ÖNCEKİ HAFTA SOYUNUDA YAPILDI. GENEL BAŞKAN AYKUT GÖKER'İN GENEL KURUL'DA YAPTIGI KONUŞMANNIN BİR ÖZETİNİ OKURI ARIMIZA SUNUYORUZ.

herheyden önce, emperyalist kapitalist sistemin dünyanın kalan bölümünü üzerindeki egemenliğini sürdürebilmek için gerekli olan kitle imha silahlarının geliştirilmesini önlemek için kaynaklanmaktadır.

Bilimsel ve teknolojik araştırmalar sonucu elde edilen ürünler doğası gereği toplumsal bir karaktere sahiptir, bu nedenle topluma mal edilmek, toplumun çıkarına kullanılmak gerekir; çok uluslu şirketlerin, dev tekellerin kârlarının artırılması doğrultusunda kullanılıyor olması, kapitalist toplumda yaşanan bir çelişkidir.

EŞİTŞİZ GELİŞİM YASASININ GEÇERLİLİĞİ

Kapitalizmin eşitşiz gelişme yasası bilim ve teknoloji alanında da geçerlidir. Bilimsel ve teknolojik araştırma merkezlerinin kapitalist ülkeler arasında eşitşiz dağılım bu ülkeler arasında varolan farklı gelişme trendlerini, diğerlerine nazaran daha az gelişmiş durumda bulunan ülkeler aleyhine, daha da farklılaşmaktadır.

Emperyalist-kapitalist sistemin sömürü ağındaki ülkeler için ise, durum çok daha kötüdür. Sanayileşememiş veya Türkiye gibi kurulabilmiş sanayileri de yapsal olarak tamamen dışa bağımlı olan bu tür ülkeler genel olarak araştırma merkezlerinden yoksundur, ulusal gelirlerinden bilimsel ve teknolojik araştırmalara ayrılabilecekleri fonları da son derece azdır. Emperyalizmin savaş kıskırtımlarından kaynaklanan bölgesel savaşlar, silahlanma yarış, emperyalist-min askerî paklıtına olan bağımlılığın getirdiği mali külfetler bu ülkelerin ulusal gelirlerinin yatırımlara ayrılabilecek bölümünü zaten alıp götürmektedir. Bu dünyamızın bir bölümünde bilimsel ve teknolojik devrim olgusundan söz edilemez, bu durum, emperyalist kapitalist sistemin sömürü ağındaki ülkelerin işçileri, emekçileri için de aynıdır. Bilimsel ve teknolojik devrimin dışa bağımlılığın pekişmekte olan öteye bir anlam ifade etmemektedir. Giderek artan teknolojik bağımlılık emperyalist kapitalist sisteminin artınlara sürdürülmesine yeni bir olanak sağlamakta; ileri kapitalist ülkeler lehine işleyen ihracat-ithalat hadlerini, kar transferlerine teknoloji transferi, işçileri transferi, beyin transferi gibi yeni sömürü biçimlerinin eklenmesi neden olmaktadır.

Sürün, emperyalist-kapitalist sisteme çayması yerli egemen sınıfların iktidardan sürdüğü sürece yani emperyalist-kapitalist sisteme tüm alanlarda tabi olmaları vatan bağımlılık ilişkileri sürdüğü sürece bu ülkeler için bilimsel ve teknolojik devrim bağımlılık zincirlerini pekiştiren halkalar olmaya devam edecektir.

KALİFİYE İŞÇİCÜ İHTİYACI ÖN PLANA ÇIKIYOR

Teknik elemanların, ileri kapitalist ülkelerde, sırfal konumlarındaki değişikliklere paralel daha yakından bakmak yararlı olacak. Bilindiği gibi bilim ve teknolojik gelişmeler, ileri teknolojinin üretim sürecinde giderek kazan-

dığı ağırlık eğitilmiş işçücüne olan ihtiyacı ön plana çıkardı. Bilim adamı, araştırmacı, yönetici mühendis ve teknisyenleri kapsayan toplumsal katmanlarda bir yanda nicel açıdan hızlı bir büyüme olurken öte yanda bu katmanların üretim sürecindeki işlevlerinde önemli değişiklikler oldu. Öst düzeyde eğitilmiş bu emekçiler arasında ihtisaslaşma, iş bölümü ileri boyutlara vardı. Artık bir malın üretim sürecini başından sonuna beyniyle denetleyen, tüm üretim faaliyetine tek başına kumanda eden, süreçle ilişkin tüm teknik bilgileri kafasında taşıyan "mühendis" imajı ortadan kalkmak üzere. Teknik kadrolar üretimin kumandasından aşağıya, tüm aşamalarına doğru yayılıyor, giderek artan oranlarda artı değeri üretilemiş sürecine doğrudan katılıyor, kapitalist sömürüye doğrudan tabi olma durumuna geliyorlar. İşçilerine benzer sınıfsal sorunlarla karşılaşılıyor. Öte yanda, giderek kolektifleşen bilimsel araştırmalar ve teknolojik araştırmalar alanında sayıca yoğunlaşan bilim adamları, araştırmacılar ve diğer teknik elemanlar tamamen ücretli emekçi konumuna geliyor ve tüm diğer ücretli emekçilerin sorunlarıyla karşı karşıya kalıyorlar. Başlangıçta okullarda alınan bilgiler artık yetmiyor. Sürekli eğitim zorunluluk haline alıyor.

Benzer gelişim işçücünün kalifiye olmasına ve kalifiye işçi kesimleri için de söz konusudur. Salt kol gücüne dayanan düşük işçiliğe olan ihtiyaç giderek azalıyor. İlenen bunun yanında zanaatkarlığın, el sanatlarının yerini de tamamen makinalar, otomatik kontrol sistemleri alıyor. Teknik bilgileri donanmak ihtiyacı sürekli olarak bu bilgilerin yenilenmesi ihtiyacı ortaya çıkıyor. Altın ve üstün yürüyen bu değişim süreci kafa ve kol emeğini birbiriine yaklaşıyor.

KAÇINILMAZ GÖREVLER

Bilimsel ve teknolojik devrimin toplum hayatının bütün alanlarında, teknik elemanların üretim sürecindeki işlevlerinde ve buna bağımlı olarak sınıfsal konumlarında meydana getirdiği değişiklikler, onların toplumsal gelişmedeki rollerinin önem kazanmasını da birlikte getirmektedir. Toplumsal gelişmeye katkıda bulunma yönünden kazanılan önem doğal olarak yeni toplumsal görevleri de öne çıkarmaktadır.

İleri kapitalist ülkelerde bilim ve teknolojiyi yalnızca rantabiliteyi yükseltmek, yalnızca tekellerin kârlarını yükseltmek, yalnızca emperyalist-kapitalist sömürüye sürdümek için kullanılmaya zorlanan, gelişen tüm olanaqlara rağmen çevre sağlığını, işçi sağlığını bir kenara itimeye zorlanan teknik elemanların toplumsal görevi herhalde ve herheyden önce, bilim ve teknolojinin işçileri ve emekçi sınıflar yararına kullanılmasına set çekme sermaye sınıflarına ve onların siyasi iktidamlarına karşı verilen mücadeleye katılmak olmalıdır.

Teknik elemanlar bu ülkelerde emperyalizme karşı, tekellere karşı, kapitalizme karşı verilen mücadelede, başlıca için, sosyalizm için verilen mücadelede

bu mücadelelerin başını çeken işçi sınıfının yanında saf tutmak, işçi sınıfının siyasi hareketine tabi olmak durumundadırlar. Bu, onların sırfal konumları nedeniyle, sırfal konumlarını getirip dayattığı kaçınılmaz görevdir.

Emperyalist-kapitalist sisteme bağlı olarak, ileri kapitalist yapıya sahip tüm ülkelerde ve ülkemizde de teknik elemanlar sağlıksız olma, yapsal olarak dışa bağımlı olma ortama çıkan sanayileşme sürecinin sonucu toplumsal bir katman olarak giderek artan bir önem sahip olmaktadır. Üretim sürecindeki konuların itibarıyla işçileri teknik elemanlar arasında sınıfsal bir yaklaşıma bu ülkelerde söz konusudur. Ne var ki, bu ülkelerin teknik elemanları ileri kapitalist ülkelerdekilere nazaran çok daha ağır sorunlarla ve çok daha ağır toplumsal görevlerle karşı karşıyadırlar.

KAPİTALİZMİN DAYATTIĞI ÇIKMAZ

Onlar herheyden önce, bilim ve teknolojinin kendisi üretmeyen, temel mülkiyetli hizmetlerini dışardan ithal eden, teslimi yabancıların nezaretinde monte edilen, hatta işletilen bir ülkede mesleklerini icra etmek gibi temel bir sorunu karşı karşıyadırlar. Dışardan ithal edilebilen teknoloji genellikle geri teknolojidir. Mühendislik sanayileri gelişmemiştir. Kurulan tesisler pek az sanayi mamulünün tüm üretim sürecini kapsayacak niteliktedir. Bu ülkelerin sayına düşen daha çok dayanıklı-dayanmaz tüketim mamulü üretiminin montajı safhalarıdır. Böylece bir yapının doğal sonucu teknik elemanların işçileri mesleki bilgi ve becerilerini kullanamamak, mesleki bilgi ve yeteneklerini geliştirememek, meslek dışı istihdam alanlarında çalışmak zorunda kalmak, gızi ve açlık işçileri, mesleğine yabancılaşmaktır. Ve onlardan istenen de yalnızca emperyalist emekçilerin ve bunlarla bitülenen yerli egemen sınıfların değerlerine tasdiyi kırmadan su taşınmasını sağlamaktır.

Ülkemiz teknik elemanlarının önemli bir çoğunluğu sorunlanıyor; ülkemizin, emperyalist-kapitalist sistemin işçileri ağı içinde bulunmasından ve kapitalizmden kaynaklandığı farkındadır.

GÖREVLER BAŞARILACAKTIR

İnançım odur ki, teknik elemanların demokratik kitle örgütü TÜTED, bugüne dek olduğu gibi bundan sonra da ekonomik demokratik hakların alınması mücadelesini bu perspektif içinde sürdürecektir. Bunu yaparken daha çok sayıca teknik elemanın örgütülü mücadeleye katılabilmesi, teknik elemanların ulusal ve uluslararası dayanışmasının pekiştirilmesi yolundaki çabalarını yoğunlaştıracaktır. Ve yine inancım odur ki, bundan sonra da TÜTED ulusal bağımsızlığın kazanılması, toplumun demokratikleştirilmesi mücadelesinde payına düşen görevlerini yerine getirmeye çalışacak ve bölgesel bir mücadele platformunda demokratik güçlerin eylem birliğini sağlamasına katkıda bulunacaktır. Ve tüm mücadelesinde teknik elemanların işçi sınıfının mücadelesine ittifakı içinde yer alması ve işçi sınıfının siyasi hareketiyle uyumun sağlanması ön koşulunun gerekliliklerini yerine getirecektir.

YURUYUŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Şti. adına Nihat SARGIN'ın Genel Yayın Yönetmeni; Zaid KILIÇ'ın Genel Müdürü; Metin CULHAOĞLU'nu Teknik Sekreteri; Bulent ARTAMLI'nu Yönetim; Konur Sok. 15/B Kızılay - ANKARA. Tel: 17 45 91. İstanbul Birosu: Piyerloti cad. 21/1, Cemberlitası - İSTANBUL. Fari: 26 35 67. Abone Koşulları: Yıllık 200, 6 aylık 100, TL. Avrupa, 6 aylık 250 TL., Yıllık: 500 TL., Amerika: 6 aylık 325 TL., Yıllık: 650 TL., Avusturya - Japonya: 6 aylık: 400 TL., Yıllık: 800 TL. Posta Çeki: YURUYUŞ Dergisi, 100234. İlan Koşulları: Arka Kapak (Renkli) 15.000 TL., Arka Kapak (Siyah beyaz) 12.000 TL., İÇ sayfa: arada siten satımı: 40 TL., Yayın İlanları: % 50 indirilmiştir. Baskı: Daily News Web-Ofset Tesisleri /Kapak: Uğur ÖZMAN

DEVLET'E ÇIKARILAN DAVETİYE

METİN ÇULHAOĞLU

Kapitalist toplumlarda devletin yeri ve işlevi, sosyalist teori tarafından çoktan açığa çıkarıldı. En genel hatları ile biliniyor: Devlet, egemen sınıfların elindeki örgütlü baskı ve şiddet aracı. Ancak bu genel doğrunun, daha özel bazı yanları da var: Devlet, egemen sınıflar açısından herhangi bir şiddet aracı değil. Devletin, en geniş anlamda örgütlülüğünün ve sürekliliğinin yanısıra, bir de "legal olma" özelliği var. Örneğin faşist örgütler, ülkücü dernekler de burjuvazinin baskı ve şiddet araçları olarak belirli misyonlara sahiptir. Bunların işlevleri giderek artıyor; Beslendikçe azıyorlar. Ama devlet gibi her şeyin üzerinde, tarafsız görünümü ve legal bir konuma sahip değiller. Burjuvazinin resmi ve gayri resmi şiddet araçlarını birbirinden ayıran başlıca özellik, burda yatıyor.

Hep birlikte yaşadığımız MC dönemlerinin bir özelliğinden söz etmek gerek. MC dönemleri, Türkiye'de egemen sınıfların resmi ve gayrresmi şiddet araçlarının, legal ve illegal şiddet yöntemlerinin içiçe geçiş kaynağı ve birlikte ballı ezdiği bir dönem oldu. MC dönemlerinde çok sözü edilen faşist tiranlığın bir görünümü de bu. Buraya kadar olanı, gördü, klasik bir süreç. Ama klasik süreçler, her zaman klasik sonuçlarla kapanmıyor. MC'nin legal ve illegal araçları ile klasik bir süreçte tiranlık faşizm, bir darbe ile klasik sonucuna, yani açık faşizme ulaşamadı. Hiç kuşkusuz çok çeşitli ve karmaşık nedenlerle. Ama önemli olan, bu nedenlerden çok sonucuna ulaşmayan onun üzerine burjuvazinin bugün düşündükleri. Bunlar üzerinde durmak gerekiyor.

Burjuvazi, bir dönüş yapma zorunluluğunu duydu. Hemen belirtelim: Hiç kuşkusuz kesin bir dönüş, bir vazgeçme değil. Özetle şu: MC dönemlerinde tiranlık faşizm, kesin ve klasik sonucuna ulaşmadığı için, ortada bir boşluk ve yine burjuvazinin uzun süre tahammül edemeyeceği bir laçkalık doğdu. Şimdi burjuvazi bu boşluğu legal şiddeti ön plana çıkararak, legal şiddete yeni misyonlar yükleyerek doldurmaya çalışıyor. Bugünkü planın özü bu. Burjuvazi, legal şiddete, yani devlete yeni davetiyeler çıkarıyor. Özel misyonlar için beslenen fanatik gruplar, bugün işlev olarak legal şiddete göre geri planda kalıyorlar.

Burjuvazi neden legal şiddete davetiyeler çıkarıp diğer grupları şimdilik daha geri planda bırakıyor? Nedenlerden ilki açıklandı: Bugüne kadarki birikimi, açık faşizm takviyesi ile doruğuna çıkaramamış. Ancak daha önemli bir neden de var: Büyük burjuvazi, CHP'nin kimi misyonları yüklenmeye kendisinin de beklemediği boyutlarda teşne olduğunu hemen gördü. CHP'nin, programının, bilinen görüşlerinin ve tabanının çok ötesinde "ben devletim" mantığına hemen kapılındığını gördü. Burjuvazi, ayrıca özel şiddet araçlarına pek gerek duyulmayan 1950 öncesi "tek parti, tek şef ve milli birlik" mantığını bugünkü iktidarda ve başbakan Ecevit'te bulduğunu hissettiler. Hiç te haksız sayılmaz.

Sayalım. CHP iktidarı, uluslararası ilişkilerde, "ulusal gururumuzun korunmasında", "anarşinin durdurulmasında", "milli birliğin sağlanmasında" ve işçi işveren ilişkilerinin her iki taraf adına ve her iki tarafın üzerinde "ulusal ekonomi çerçevesinde" değerlendirilmesinde tek alternatif olarak ortaya çıktı. Somut bir olgu olarak CHP iktidarı, soyut bir olgu olarak devletin tüm fonksiyonlarını böyle üzerine aldı. Şimdi CHP iktidarı, kaybolduğu iddia edilen devlet için "o benim" diye göğsünü geri doluyor. Burjuvazinin resmi, legal ve daha yaygın olan baskı aracı, aynı sınıfın gayrresmi, özel ve sınırlı şiddet araçlarından daha ön plana çıkıyor. Burjuvazi, hiçbirinden fedakarlık etmeyecek. Ama

ortadaki boşluğu, birinden birine ağırlık vererek dolduracak. Öyle de yapıyor.

Söylenenler soyut bulunabilir. Ama üzerinde en azından düşünülmesi gereken kimi somut göstergeler de var. Örneğin, bir gazete. Bu gazete, bugün iktidarın en büyük destekçisi durumunda. Yazarıları, Ecevit diyor başka bir şey demiyor. Egemen çevrelerin en mutemet gazetecisi, Ecevit'in dış gezilerini izlerken kendi ifadesine göre ağıyor. Belki de Atatürk'ü hatırlayarak. Ama aynı gazete MIT'i, Savak'ı, bölücülüğü, Talabani'yi, Barzani'yi dilinden düşürmüyor. Bu en çok okunan gazetenin misyonunu ne ola ki?

Açıkçası şu: Legal şiddeti ön plana çıkarmak ve legal şiddetin tüm olanaklarından sınırsızca yararlanmak için "inandırıcı bir dış tehlike" yaratmak gerekiyor. Sonra da bu "dış tehlike"yi içerideki olaylarla bütünleştirmek. Beylik, ama etkili bir taktik. Öyle ki, huzursuz halk karşılaştığı her olayın içinde bir yabancı, bir "dış mihrak" arayacak. Bugün CHP'nin en çok okunan gazetesi, halka, yayını ile bu "tehlike"yi işaret ediyor. "Sohra huzursuz yığınlar büyük bir korku içinde devlete aramaya başlayacaklar. Bir baskı ve şiddet aracı olan devlete sımsıkı sarılacaklar. "Anarşinin durdurulması", "Türkiye'de gözü olanlara" gereken dersin verilmesi için, uyguladığı şiddete de razı olarak devlete güvenecekler. Burjuvazinin en akıllı kesiminin bugünkü planı, özetle böyle.

Politika, karmaşık bir süreç. Nesnel sürecin, kimi dönemlerde özel yan ürünleri de oluyor. Burjuvazinin devlete davetiyeler çıkarması, legal şiddet araçlarına ağırlık verme politikası bir kuşkusuz kimi olumlu yan ürünlerini de verecek. Ve hemen helirmek gerekiyor: Sosyalistlerin, yalnızca sosyal demokrasinin ikili yanını görmüyorlar. Tüm nesnel süreçlerin ikili yanını görüyorlar. Burjuvazinin son manevrasının da ikili yanını görüyorlar. Bir yandan legal şiddete ağırlık verildiği hesapları değerlendirip birbirlerini ona göre alırlarken, diğer yandan da legal şiddete geçişte kimi fanatik-faşist grup ve kişilerin ekarte edilmesi biçiminde ortaya çıkabilecek olumlu gelişmeleri de göz önünde bulunduracaklar.

Tüm bu gelişmelerin karşısında bir de yanlışlara ve yanlışlığa mahkum olanlar var. En "tutarlı" oldukları konum, yanlışlardan hiç ama hiç şaşmamaları. Böylesi hiç kuşkusuz yine koro halinde seslerini yükseltecekler. Ön plana çıkardıkları konu, "ilerici ve halktan yana bir CHP iktidarı ile gerici faşist güçler arasındaki çelişki" olacak. Böylece burjuvazinin en önemli manevralarına gözlerini kapayacaklar. Şimdiden kapamaya başladılar. MC'nin söyledikleri en çok böylesini etkiliyor. Ecevit'in kendilerinin gülerken bahsettiği "hükümet ömrüne her ay vade biçenler", kimi taraftarlarından çok böylesini etkiliyorlar. Böylesi, bugün için ağır basan olgunun "CHP'nin iktidardan düşürülmesi" değil, tersine iktidara daha da yerleşmesi olduğuna bir türlü göremiyorlar.

Herşeye rağmen Türkiye önemli günlere gebe. Önemli günlerin sonucunu, burjuvazinin yeni tercihinin gücü ve etkinliği belirleyecek. "Uzun, sıcak yaz", sayfiyeler, kampingler ve plajlar kadar Galata'da, Odakule'de, başkent kulislerinde ve kırsalalarda geçecek. Ama genel sürecin olumlu yan ürünleri hiç bir zaman burjuvazinin planını ve sürecin kenisini örtbas etmemeli. Burjuvazinin, CHP aracıları ile en keskin silahını yeniden bilmeyeceği, devleti "tarafsız" görünüm altında ilerici güçlerin üzerinde saldırmak üzere hazırladığı unutulmamalı.

Bugün için gereken, kimi gâblonların aldatıcı sihrihne kapılmak değil, olguları dikkatle ve yeniden değerlendirmek.

«SİYASAL BELGE» VE BARIŞ SINAVI

Başbakan Ecevit'in geçtiğimiz haftada Çaramba günü başlayan ve baş günün Sıyoyetler Birliği ziyareti Türkiye kamuoyunda dikkate ve ilgiyle izlenirken, beannın da konuya olağanüstü frekansla yaklağığı gözlemlendi.

"En büyük anlaşma."
"Sıyoyetler ne istemek veriyor..."
"Moskova'da sanan hava ve dağılan buluntılar..."

"Görüşmeler unutulmadık dörtiyi sonucla sürprizle sonuclaandı..."
Gazete başıkları bu ve buna benzer heyecan belirtileriyeli verildi.

Türkiye ile Sıyoyetler Birliği Başbakanlar arasında imzalanan "Sıyosal Belge"nin yansara Karadeniz Kıtı Sahaneliği ve Kültürel İlişkiler konusundaki anlaşmalar gerçekten dünya ve bölge barışında olduğu kadar iki dost ve kardeş ülkeye adına da yapıcı, olumlu adımlardı. Sıyoyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ile Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş günlerine uzanan dostluk ve dayanışma bağlarının tarihi kökleri ve komşuluk ilişkilerinin her iki ülke açısından taşıdığı önem ve anlamlar açısından bakıldığında ise "olmasa gerekenin geçiğinden" de söz etmek pekala mümkündür.

Büyük basının Moskova görüşmelerini verirken kullandığı frekans, ister istemez olayın bu yönünü de dışınığıyordu.

GERİCİLİKTE SON PERDE

Yıllardır, on yıllardır en gerici ve çöven saldırılarla oluşturulan antisıyoyet-antikomünist kavramlar, yalan ve çarıştırmalar hiç değilse haberlerin objektifitesinde ve airesinde sarıldılar. Öyle-sine ki, yazın politikalarını değil ama haber politikalarını "günlük" gelişmelerin sızkesine uyduramayan Babalı bir-ülkelenin güncel durumlar da düştü.

Bir tasesi "Gezimin bilançosu"nu yap-pakten güfadedile kullandı:
"Kim sanıyorsa ki, Ecevit Moskova'ya'yi fethetti, bu kosokca bir yanlıştır..."
Hiç kimse böyle bir şey sanıyordur ama yazı böyle başlıyordu. Devam ediyordu:

"Ama kim sanıyorsa ki, Türk heyeti Moskova'da soğuk bir hava ile karşılaştığı halde, Türk kamuoyuna herşey toz pembe gösterilmedi, çalışılmaktadı, bu daha büyük bir yanlış olur..."

Hürriyet, antisıyoyet, antikomünist plonjonda böylesine güncel bir duruma dışerken Tercüman insanı kurubacak bir yorum hoparözü kuruyordu. Moskova'ya giden Genel Yayın Müdürü "Alıyorduz ama acaba neler veriyoruz?" hembi yaparken, Nazlı İluca da, ünli Prof. Fahri Armaoğlu'nun "Markizm"e ilişkin görüşlerini Moskova'dan gazete-ane yazdıyordu.

SİYASAL BELGE

YURUYUŞ'un dış politika sayfa-larında konuyla ilgili yorumları belirtmekle yetinirken Başbakan Bülent Ecevit'in Moskova'ya gider ayak kendisiyle mü-laklat yapan Ali Sirmen'e söylediği şu sözlerin altını çizmekte yarar vardır:
"Bis biç bir zaman Türkiye'yi bir itfi-fak sisteminin kanstaktı evri olmak görmek, değelemirmek istemiyorduk. Bunu bütün aklığıyla müttefiklerimizde ve ve bütün dünyaya da söyledik".

Ecevit'in bu sözlerinin ciddiye ve tu-tarlılığı, imzalanan "Sıyosal Belge" ö-nünde tarihi bir anav geçirecektir. Türkiye ile Sıyoyetler Birliği arasında imzalanan Sıyosal Belge yöyledir:

"Türkiye Cumhuriyeti ile Sıyoyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği,

İki ülkenin, eşitlik, karşılıklı saygı, birbirlerinin içişlerine karışmama ve ort-ak yarar ilkelerine uygunluk içinde gelişen iyi komşuluk ve dostça işbirliği ilişkilerini daha da güçlendirmek iste-klerini ve amaçlarını gözönünde bulundurarak,

İki devletin daha kuruluşları evresin-de K.Atatürk ve V.İ.Lenin tarafından iki ülke arasındaki ilişkilerde yerleşirilmiş olan karşılıklı güven ve işbirliği anlayışını, Birleşmiş Milletler yasaı amaç ve ilkeleri ile Avrupa'da güvenlik ve işbirliği konferans sonuça belgesi ilkelerine ve kumullarına dayalı olarak sürdürmelerini her iki ülke yarına olağına inanarak, Bu amaçlar ve ilker çerçevesinde ilişkilerini pekiştirmenin gerek bölgele-rinde gerek Avrupa'da ve dünyada yunuşama sürecine ve dolayısıyla ger-çek barışa katkıda bulunacağı inancını taşıyarak,

1972 tarihli Türkiye-Sıyoyetler Birliği iyi komşuluk ilkeleri beyanı'nun, her iki ülke arasındaki işbirliğinin gelişmesine hizmet eden ve karşılıklı iyi niyet havası-nı güçlendiren önemli bir aşama olduğu-nu belirterek,

İki ülkenin sonuça belgesi kurallarını y-somut olarak uygulamalarını ve bu bel-ge amaçlarına ve değeliri biçimde uylamalarının yunuşamayı sürrekli, canlı ve geniş kapsamlı evrensel bir sürece dönüş-türmeye önemli katkı olacağını açıkla-yarak, Birleşmiş Milletler Yasaı'nın amaçlarına ve ilkelerine bağlılıklarını yi-neleyerek,

Aralandıkları iyi komşuluk ve dostça işbirliği ilişkilerini daha da güçlendir-

mek için davranışlarında aşağıdaki yol-ları izeyeceklerini açıklarlar:

TOPRAK BÜTÜNLÜĞÜNE SAYGI

"Türkiye Cumhuriyeti ile Sıyoyet Sos-yalist Cumhuriyetleri Birliği,

Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konfe-ransı Sonuça Belgesi'nde yer alan bildir-i ilkelerini aralarındaki ilişkilerde ve bu işlişleri pekiştirmede uygulamak,

Bu anlayışla, iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerini, birbirlerinin egmenliğine, hak eşitliğine, yasaamları ve kamu dü-zenlerine ve toprak bütünlüğüne saygıya, içişlerine karışmamaya, karşılıklı güvene ve yararlara dayalı olarak dengeli biçim-de geliştirmek.

İki ülke sınırlarını iyi komşuluk ve dostça işbirliği sınırları olarak koru-mak,

Sonuça Belgesi'nin Avrupa'da güvenlikle ilgili kuralları arasında yer alan tehlike veya kuvvet kullanmaya bağur-ma ve topraklarının değer değletlere karşı saldırı ve yıkıcı faaliyetler için kul-lanılmasına izin vermemek ilkelerini karşılıklı ilişkilerinde özenle uygulamak,

Konularındaki kararlılıklarını açıklarlar.

KARŞILIKLI ÇIKARLARDA İŞBİRLİĞİ

"Türkiye Cumhuriyeti ile Sıyoyet Sos-yalist Cumhuriyetleri Birliği,

Uluslararası kuruluşlar ve konferans-lar çerçevesinde yaralı ve karşılıklı çı-karlara uygun görülen durumlarda işbir-liği yapmak,

Yunuşamaların güçlendirilmesine ve ikili ilişkilerin geliştilmesine yapacağı katkıyı gözönünde tutarak resmi temsil-cilerinin diplomatik yollarla gerçekteşi-recekleri temaslara karşılıklı ağılı verdiğini geliştirmek,

Sonuça Belgesi ilkelerinin bütünlüğünü ve eşit değerde olgularını özenle ve özellikle gözönünde bulundurarak,

Yunuşamaların politik, askerî, ekono-mik ve insancıl boyutlarının oluştu-rulmasa yoluyla mülletlerarası ilişkilerde yunuşama sürecini herde de derinleştir-mek ve bu sürecin dünyanın bütün bölge-lerine yayılması için detamlı olarak çar-

ba göstermek,

Nükleer ve konvansiyonel alanlardağı silahlama yarışını, barış ve yunuşama sürecini tehlikeye düştürüğü gibi, gerek ulusal gerek uluslararası düzeyde iktidarı yünden olduğu hadar güvenliç yönün-de de olumsuz sonuçlar dağırdığunu ve uluslararası işbirliğinin gelişmesini ve bu arada dünyadaki gelişmişlik soru-nunun etekli biçimde ele alınmasını ve gözünümü engellediğini gözönünde tutu-rak, kesin ve etekli bir uluslararası denetim altında, genel ve tam silahsızlanmayı amaçlayan girişimleri desteklemek ve bunlara olumlu katkıda bulunmaya çaba göstermek,

Bu çerçeve içinde silahsızlanma girişimlerinde gerek kendi ülkelerinin gerek tim başka ülkelerin güvenliç yararlarının özenle gözetilmesine saygı göstermek,

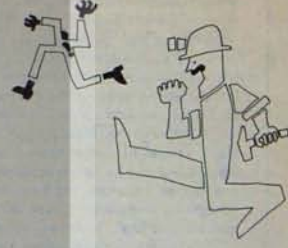
Gelişme yolundaki ülkelerin ulusal egmenliklerini ve ekonomik bağımsız-lıklarını güçlendirme çabalarını destek-lemek ve emperyazimin sömürgeciğini ve ark yarımının her türüne karşı koy-mak,

Konularındaki kararlılıklarının uyum içinde olduğuunu açıklarlar.

EKONOMİK TEKNİK, TİCARİ VE KÜLTÜREL İŞBİRLİĞİ

"Türkiye Cumhuriyeti ile Sıyoyet Sos-yalist Cumhuriyetleri Birliği,

Aralarında türlü alanları kapsayan ekonomik ve teknik işbirliği ile ticaret ilişkilerinin her iki ülkeye de yarar sağ-layacak dengeli ve sürrekli bir biçimde gelişmesi ve eldeci olanaklardan daha geniş ölçüde yararlanılması için gerekli-

SSK GERİ TEKNOLOJİLİ BİR FABRİKAYI SATIN ALDI

SSK, "tüketüğü ilacı kendisi üretmek" amacı ile hareket ederken teknolojiye geri ve piyasada rekabet gücü kalmayan bir fabrikayı satın almıştır.

İstanbulda kurulu İLTAŐ İlaç Fabri-kasını 120 milyon TL karşılığında satın alan SSK, ilaç İltiyacının ancak % 20'sini bu fabrika aracılığı ile karşılayabilecektir. Birkaç yıl önce SSK'na 90 milyon lıraya satılan tekfil edilen bu fabrikasının alınması o zaman SSK Mü-dürler Kurulunun uygun bulunmuştu. Bu konuda SSK eski Müd her Kurulu Üyesi ve Sosyal-İş Sendikası Genel Başkanı Özen Keağç "Alınan fabrika geri teknolojiyle üretim yapan ve artık rekabet imkanı kalmayan fabrikalar dışında hiçbir fabrika sahibi SSK'na fabrika satmaya yanaşmamaktadır. 1974 yılında Müdürler Kurulunda İLTAŐ için görüşme yapılmış ve satın alınmasa reddedilmişüği" çek-linde konuşmuştur.

Kimya İşverenleri Sendikası Başkanı Refik Baydur da aslında fabrikanın geri teknoloji ile çalıştırılmış ve ödenen fiyat-ının yüksek olduğuunu belirtmiş, fabrika-

nın Kurumun İhtiyacının ancak % 20'sini karşılayabileceğini söylemiştir.

Geçen yılın Genel Kurul çalışmalarına bakılırsa, SSK'nın ilaç fabrikasının sipariş edilecek makinelerle birlikte 3 ay sonra tamamlanmasa gerekmetedir. Geçtiğimiz yıl 27 Haziran - 1 Temmuz tarihleri arasında yapılan 32. Genel Kurul'da Genel Müdür Kaya Erdem kapans konuşmasında şunları söylemiştir:
"İlaç fabrikası kurma hakkını, yasal olarak kurumumuzun sağladığı günden bugüne kadar mutlak bazı girişimlerde bulunuldu. Etüd ve fizibilite raporları hazırlandı. Plan ve programın çizildi. Eylül ayı içinde makinaların siparişinin yapılmasa programlandı. Ve bu program çerçevesinde ilaç fabrikasının ancak 15 aylık bir süre içinde tamamlanmasa planlandı."

Böylece SSK'nun "bedefledilgi" yeni makinelerle 3 ay sonra faaliyete geçmeye gereken "modern" bir fabrika yerine 4 yıl önce reddedilip bugün daha pahalıya satın alınan eski bir fabrika güdemde gelmiştir.

Eskimiş oyun yeniden sahnede mi?

DİSK'e bağlı sendikaların yiriltme kurulları ile DİSK genel yönetim kurulunun Temmuz ayı başında Ören'de ortak bir toplantı yapacakları belirtilmektedir.

DİSK'in bu toplantısı ile ilgili olarak çeşitli söylentiler dolaşmaktadır. Bu söylentilere göre, DİSK'in bu ortak toplantısına ilişkin resmi bir günden bulunmakla birlikte, güdemde bulunmayan kimi sorunlar için de bu toplantıda en azından bir "yoklama" yapılacaktır. Büyükotamanın konusu olarak da DİSK'in "milli sosyalizm" savınan yeni bir parti kurma girişimleri üzerinde durulmaktadır.

Söylenti düzeyinde de kalsa, Türkiye işçi sınıfı hareketi, bu tür ön kesme girişimlerini hiç de yabancası değildir. DİSK'in güdeminde olduğu söylenen bu oyun, 1961'den sonra Türkiye İşçi Partisi hareketinin önünü kesmeyi amaçlayan "Çalışanlar Partisi" girişiminden öde hiç de farklı değildir.

Sübjektif niyetler, hiçbir zaman objektif gelişimin önünü kesmeye yetmezmiştir. Tasfiyeciliği meslek edenler, tüm tasfiyecilerin akibetinin kendilerinin bizzat tasfiyesi olduğuunu unutmamalıdır.

çabaları göstermek,

Türk ulusu ile Sovyet Halkları arasında karşılıklı saygı ve güven ortamının güçlenmesine yönelik olarak, aralarındaki kültür, sanat, bilim, turizm ve spor alanlarındaki işbirliği ve değişimin gelişmesini karşılıklı olarak özendirir.

Aralarındaki bilmel ve teknik işbirliğini geliştirmek ve bu arada sanayi, tarım, enerji, ulaştırma ve sağlık alanlarında, iki ülkenin üzerinde anlaşmaya varacakları ortaklaşa araştırmalar yapılmasını incelemek,

Konularındaki kararlılıklarının önemini içinde olduğunu belirtirler.

Barışa, güvenliğe ve karşılıklı yararları dayalı işbirliğine katkıda bulunmakta başka bir amaç gütmeyen ve hiç bir devlete karşı olmayan bu siyasal belgede yer alan konular ve ilkeler bir bütün oluşturur ve Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin herhangi bir anlamda öngörülen haklarını veya yükümlülüklerini saktı tutar."

ANKARA'DAKİ HEYET

Başbakan Bülent Ecevit'in Moskova'ya gittiği günlerde Türkiye'ye sesiz se-daz bir heyet geldi. Bu heyet dün-yanın en büyük 100 bankası arasında iki sa-ralarda yer alan 8 bankanın temsilcile-rinden oluşuyordu.

"Bankalar Konsorsiyumu'na öncülük eden bu sekiz bankanın temsilcileri, "Türkiye'ye nakit kredi açmak ve yak-laşık 2,5 milyar dolar tutarında kısa va-delili borçları eritemek" konusu ile ilgi-li olarak görüşürdüler."

Heyetin başkanı Ecevit'in Moskova'ya gezildiği bir hafta öncedydi. Ancak bu tarih eritemesini ve heyet Türkiye'ye gel-diğinde Ecevit Moskova'ya gitmişti...

Ortada iğnec bir kronozasyonun varlığı gözden kaçmıyordu. Bu konuda-ki gelişmeler, önümüzdeki haftalar için-de elbette daha aydınlık bir şekilde gözlenecektir.

Heyetin geliş ve heyete mensup üye-lerin kimlikleri önemlidir. Sözü edilen sekiz bankanın toplam mevduatı 290,6 milyar dolar, toplam mevcutları da 368,1 milyar dolara ulaşmaktadır. Sekiz bankanın mevduat ve mevcut toplamla-rı, dünyanın en büyük 100 bankasının toplam mevduat ve mevcut toplamla-rının yaklaşık yüzde 14,5'ini oluşturmaktad-ır.

Türkiye'ye "kredi açmak ve borç er-telemek" amacıyla geldiği bildirilen bankaların önümüzdeki dönemdeki gelişmelerini ipuçları yönünden yakından tanımakta yarar vardır...

Barclays Bank Ltd.- (İngiltere): 1977 yılı içinde özellikle uluslararası

bankacılık alanında gelişme göstermiştir. 267,6 milyon sterline ulaşan vergi öncesi kazançlarının yarısına yakın bölü-münü uluslararası işlemlerden elde et-miştir.

1977 yılı içinde Seoul ve Manila'da yeni şubeler açmıştır. Atina, Dublin ve Zürich şubelerinin de önümüzdeki gün-lerde faaliyete geçeceği bildirilmektedir. Bu arada, Güney Kore, Avustralya ve Tayland'da bazı işbirlikler edinmiştir. Huston'da da temsilcilik açan bankanın Kuzey Amerika'daki yardımcı kuruluş-larının da hızlı bir genişleme içinde bu-lunduğu gözlenmektedir. Barclays Ticari Bankası da, sanayi kredi talebindeki azalmaya karşın, orta vadeli kredilerini 400 milyon sterlinlik bir büyüklüğe ulaştırmıştır.

Chase Manhattan Corp.- (Birleşik Amerika): Faaliyetlerini giderek artan ölçüde uluslararası alana yönelmekte-dir. Bankanın vergi sonrası karlarının yüzde 66'si uluslararası bankacılık alan-ında sağlanmıştır. Londra ve Hong-Kong'daki ticari bankacılık faaliyeti gös-teren yan kuruluşlar, 11,7 milyar dolarlık krediyi katılarak bu karın bölümünü oluşturmuşlardır.

Citicorp- (Birleşik Amerika): Ulu-slararası kazançları 1977 yılı içinde 20 milyon dolar artarak 313 milyon dolara ulaşmıştır. Bu tutar, toplam kazançların yüzde 82'sini oluşturmaktadır.

Citicorp'un özellikle Brezilya'daki faaliyetleri dikkat çekici bir gelişme göstermiştir. Bu ülkedeki kazançları 1976 yılında 54 milyon dolar iken, 1977'de 74 milyon dolara yükselmiştir.

Citicorp'un Birleşik Amerika'daki kazançları ise 68 milyon dolardan 44 milyon dolara düşmüştür.

Deutsche Bank- (Federal Alman-ya): Federal Almanya'nın dünya ticareti ve kredi piyasasındaki etkinliğinin art-maması doğrultusunda, Deutsche Bank'ın uluslararası alandaki faaliyetleri de yo-ğunluk kazanmıştır. Avrupa ve uluslar-arası para piyasaları ile Alman markası sek-törlerinde 1977 yılı içinde yer aldığı tahvil ihraçları arasında, 500 milyon dol-ırlık AET ihracı ve 250 milyon dolarlık Avustralya ihracı ile iki adet 50 milyon marklık ihraç bulunmaktadır.

Deutsche Bank, geçtiğimiz yılda Pa-ris'de sekizinci yabancı şubelerini açmış, ayrıca Milan ve Osaka'da temsilcilikler kurmuştur. İşçi hacmi yüzde 15,5 oran-ında genişleyen bankanın kazançları da yüzde 23,4 artmıştır.

Dresner Bank- (Federal Almanya): Bankanın toplam iş hacmi yüzde 18'lik bir artışla 118 milyar marka ulaşmıştır. Gelirlerinin yüzde 30'u yabancı işlerden sağlanmıştır.

1977 yılı içinde açılan Hong-Kong, Huston, Toronto ve Cakarta temsilci-likleri ile yabancı ülkelerdeki büroları

dür; parti bu niteliğini, düzenlediği açık hava ve kapalı salon toplantılarıyla ka-muda da hissettirmiştir. Etikileme açın-da en önemlisi de, Parti, yurt ve dünya sorunlarına, gelişmelerine koyduğu teş-hisler, bilimsel sosyalizmin mühineye yararlık olacağından önceden haber ver-gileri ve bunların nesnel olarak doğrulan-masıyla saygınlık ve güven kazanmıştır. Yığınlar giderek artan ölçülerde yön-leniminde olanaklarına sahiptir.

Burjuvazi, sol yelpazede, kendi ikti-dan ve kapalı salon toplantılarıyla ka-muda da hissettirmiştir. Etikileme açın-da en önemlisi de, Parti, yurt ve dünya sorunlarına, gelişmelerine koyduğu teş-hisler, bilimsel sosyalizmin mühineye yararlık olacağından önceden haber ver-gileri ve bunların nesnel olarak doğrulan-masıyla saygınlık ve güven kazanmıştır. Yığınlar giderek artan ölçülerde yön-leniminde olanaklarına sahiptir.

Neşet Aksoy her dönem, her yerde görev başındaydı...

Neşet'i yitirdik

Türkiye İşçi Partisi, bilinçli, militan bir üyesini yitirdi. Neşet Aksoy geçtiğimiz haftanın başında aramızdan ayrıldı. Aksoy, 1948 yılında Kaman'da doğdu. Uzun süre işçilik yaptı. Türkiye İşçi Partisi Kırkkale ilçe teşkilatının kuruluşunda aktif görev aldı. Daha sonraki dönemlerde de ilçe başkanlığı yaptı. Aksoy, rahatsız olduğu söyleyerek doktora başvurdu. "Bir şeyin yok, git çalış", yanıtını aldı. Çalıştığı silah fabrikasında ani bir kalp krizi geçirdi. Aksoy, aramızdan böyle ayrıldı. Hareketin bir tek tesellisi var: Aksoy gibi daha çok militan yetiştiğince güçte ve dayanıcı.

sayısı 33'e ulaşmıştır.

Bankanın kazançları 1977 yılında, bir önceki yılın 290,8 milyon mark düzeyinden 274,7 milyon mark'a inmiştir. Bu kazanç azalması, Federal Almanya'daki vergi reformlarından etkilenmiştir. J.P.Morgan- (Birleşik Amerika): Bü-tünline yakın imi Morgan Guarantya Trust'a ait olmak üzere, J.P.Morgan'ın net kazancı yüzde 6,7 artarak 216,3 milyon dolar olmuştur. Karacak artışı, faiz gelirlerinin çoğalmasında yanında, süp-hale alacakların azalmasında etkilenmiştir.

Uluslararası alandaki kredilerin artı-şına karşın, Birleşik Amerika'daki kredi-ler 30 milyon dolarlık bir azalma göz-termiştir. Milan, Roma ve Hong-Kong'da yeni şubeler açan Morgan Guarantya, bu yıl Seul'da da faaliyete geçecektir.

Swiss Bank Corp.- (İsviçre): 1977 yıl-ında New York'un dünya ticaret merke-zine geçen banka, halen Birleşik Ameri-ka'daki en büyük yabancı banka şube-sine sahiptir.

Atlanta'da ve Grand Cayman'da iri-bat büroları açan banka, bu yıl Singapur ve Edinburg şubelerini faaliyete geçire-cektir.

Dövizi ve maden işlemlerine ilişkin gelirleri artan bankanın karları yüzde 5 oranında ki bir artışla 237,4 milyon İsviçre Frang'ına yükselmiştir. Banka ta-rafından açılan krediler ise halen 20,1 milyar İsviçre Frangı düzeyindedir.

Union Bank Of Switzerland- (İsviç-re): 1977 yılı içinde özelliikle ihracat fi-nansmanı ve ticari krediler alanında fa-liyet göstermiştir. Bankanın Londra'da ki kolu 12,7 milyar dolarlık 233 tahvil ihracına iştirak etmiştir. Bunların 111'in-de ise öncülük üstlenilmiştir.

Deutsche Bank tarafında alınan New York'daki kolunu taşıyıcı eden banka, Los Angeles ve Sığa'da yeni şubeler kurmuştur. Bu arada, Beyrut temsilciliği de faaliyete geçmiştir.

Bankanın 1977 yılında net kar yüz-de 14 artarak 266,5 milyon dolar olmuştur.

Çark-Başak'tan

Burjuvazinin oyunlarına dikkat

İktidarı geldiğinden beri, hele Ece-vit'in bu son dış gezilerinden ve içte sı-raya çevreleriyle yaptığı temalardan sonra, CHP'nin semayden yana, emeğe karşı yığılı daha belgin çizgilerde daha açık seçik ortaya çıktı. Henüz yeterince bilinçlenmemiş işçi emekçi yığınların umut olarak bekledikleri CHP iktidarı, artık kitlelerin her geçen gün derinleşen umutluluklarına kaynağı oluyor. MC partilerinden kopan yığınlar bu kez CHP'den kopmaya yöneliyor.

Bu durum işçi sınıfının bilimsel sos-yalist partisinin - partimizin - önünü açan bir etken oluyor. Gerçik işçi emek-çi yığınların CHP'den kopuşu bunların otomatik olarak partimize gelmesi sonu-cunu doğurmas. Partinin yığınları kazanması esastır. Bizim partimiz yığın-larını kendine çekecek nitelikleresahiptir. Nikel olarak sürekli biçime halinde, gün gün derinleştiğiz üye kaydı vardır. Parti öngüti bilinçli, disiplinli, birimleri birbirine kenetlenmiş organik bir bütün-

doğru çizgisinden sapıncı eğilimleri, girişimleri de ihmal etmez. Kendilerinin solda, sosyalist, komünist bilip de aslan-da burjuva ideolojisinin etkilerinden ar-nanamaması, veya kişisel nedenlerle işçi sınıfının politik hareket ve partisinden hoşnut olmayanları bu gibi sapıncı, partiler kurulmasının insan matze-mesini teşkil ederler. Bu tür unsurlar, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi için-de kaldıkları, parti çizgisinden sap-ma eğilim ve hareketlerine yol açarlar. Burjuvazinin bilinçli politik girişimle-ri bu kişiler içinde istedikleri kadro ele-manlarını bulabilirler. Eurokomünizm veya "milliyetçi komünizm" akımlarına kapılarak; veya, daha hafifinden bağun-suzluk, millî değerlere önem verme, bü-rokratlaşmaya karşı çıkma, yaratıcı ol-ma, özünüteme, "solun dağınıklığı"na son verme gibi bahanelere, işçi sınıfı-nın yurtsever ama enternasyonalist, demokratik ama merkezilyetçi, kişisel yaratıcılığı geliştireci ama disiplinli par-

tisine karşı tavır alınır, parti hareketi kü-çümsenir, yerilir. Ve kişisel bir yüceme hissinin kabanar dalgasında sapolara, yeni parti girişimlerine doğru yelken açılır.

Türkiye'de bugün böyle bir durumun oluşmakta olduğunu belirtirler görülmektedir. Solda yeni bir parti kurula-cağı söylentileri sıklaşmıştır. "Fisilü ajansı" kimlerin buna niyetlendiği ko-nusunda da haberler mevcuttur. Burjuvazi Türkiye İşçi Partisi'nin açılan önünü kesmek niyetindedir. Türkiye İş-çi Partisi'nin hem etkinliğinin vesayun-luğının farkındadır, hem de yönetim kadrolarının sağlamlığını, yolundan sap-tırılmayacağını bilmektedir. 1962'de TIP'nin öni kesilmek isteniriz, Çalısan-lar Partisi girişimi tatanayla ilan edil-miştir. O zaman girişimler içinde de olabilir, ama bu olgu, sözkonusu parti kurma girişimlerinin nesnel anlamını - ve burjuvazi açısından özel anlamı-nı - değıştirmez.

Boran:

Gücümüze güç katmanın yolu örgütlenmeden geçer

TUTED Genel Kurulu 17-18 Haziran tarihleri arasında Ankara'da yapıldı. Genel Kurula katılanlar arasında bulunan Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, üç gün bir konuşma yaptı.

Boran konuşmasına daha önce hazırlanan faaliyet raporu üzerinde durarak başladı. Boran bu konuda özetle şunları söyledi:

DOĞRU TESBITLER

"Kanaatimce üç temel tesbit yapmıştım rapor. (Ama bu yapılan tesbit yalnız TUTED için değil, tüm demokratik kitle örgütleri için doğrudur) Bu birinci tesbit demokratik kitle örgütlerinin ve bu arada TUTED'in temel görevinin kendi kitlelerinin demokratik ekonomik sorunlarıyla çıkar ve haklarıyla meşgul olmasıdır. Bu gerçekten temel bir işlevdir. Kendi kitlelerinin demokratik, ekonomik, sosyal sorunlarıyla ilgilenmeyen, haklarını çıkarlarını korumayan geliştirmeye çalışmayan bir kitle örgütü gerçekten bir kitle örgütü olamaz. Çünkü kitle örgütünün görevi kendisine ilişkin olan kitlede giderek daha büyük bir taban kazanmaktır. Bu kitlelerinin daha büyük bir kısmını örgütlemek bilinçlendirmek ve mücadeleye sokmaktır. Kitleleri ise ancak somut çıkarlar ve hakları noktasından yakalayıp sürükleyip mücadeleye götürebilirsiniz, yoksa soyut ve genel politik propagandalar yaparak kitleleri yakalayamazsınız, harekete geçiremezsiniz.

"Bunun için bu tesbit çok önemlidir. İkinci önemli bir temel tesbit teknik elemanların sorunlanntının ülkenin sorunlarından ayrı olmadığı, kopuk olmadığı gönsüdüdür. Gerçekten de öyledir. Hiç bir sorun ne kadar ayrıntıyla indirilirse, ne kadar somut bir ayrıntıyla ilişkin görülsün kendi başına bağımsız, diğer sorunlardan kopuk bir sorun değildir. Ülkenin genel sorunlarından kopuk, ülkenin genel gidişinden kopuk sorunlar değildir. Bunun için raporda yerine isabetli olarak belirtildiği üzere, TUTED ve diğer kitle örgütleri içinde, ülkenin çıkarlarına ters düşen girişimlerle emperyalizmin kaynaklanan sorunlarla ilgilenmek, uğraşmak ve bu düzeyde de bu sorunlar bu kaynaklanmalar konusunda da mücadele vermek durumundadır. Yani üst düzeyde siyasal bir mücadeleye de yürüme zorundadır.

"Üçüncü doğru ve temel tesbit, Teknik Elemanların mücadelesinin ülkedeki diğer emekçi sınıfların ve işçi sınıfının mücadelesinden ayrı ve kopuk olmadığı gerçeğidir. Buna ek olarak bu mücadelelerin nihai hedefinin tüm emekçiler için daha iyi, daha adil, daha mutlu bir düzen ku-

racak olan işçi sınıfının iktidarı olduğudur. Gerçekten bugün demokratik toplumsal muhalefetin, bugün değil, her ülkede her zaman demokratik toplumsal muhalefetin, başını işçi sınıfı çeker, öncüsü işçi sınıfıdır ve nihai hedef tüm emekçiler için mutlu ve adil, sömürsüzden anımsı bir düzen geçirecek olan işçi sınıfı iktidarıdır ve işçi sınıfı iktidarının kapitalizmden sosyalizme geçişi ve sosyalizmi kuruşudur.

"Bundan kendiliğinden şu netice çıkmaktadır: Emperyalizme karşı, faşizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi zorunlu olarak doğal olarak işçi sınıfının sosyalizm için mücadelesiyle birikleşmiş, bütünleşmiştir. Bugün gerçek işçi sınıfının partisinin, gerçek işçi sınıfının hareketiyle aynı doğrultuda olan aynı amaçlara yönelik olan demokratik kitle örgütlerinin yapacağı görev, bu bütünleşmeyi kitlelerine, kamuoyuna anlatmak, ve kabul ettirmektir."

Boran bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin bütünlüğü konusunda genel değerlendirmelerinin sonucunda, sözü Türkiye koşullarına getirdi. Boran Türkiye'de antiemperyalist ve demokratik mücadelelerin koşullarını şöyle açıkladı:

MÜCADELENİN BÜTÜNLUĞÜ

"Türkiye gibi açık ve seçik olarak kapitalist aşanaya gelmiş ve kapitalizmi hayli geri kalmış ülkelere kıyasla bir diğer öçüde gelişmiş olan Türkiye'de emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesi haydi haydi kapitalisttir, bundan dolayı da bu ülkede, ülkemizde emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesi sosyalizm mücadelesiyle bütünleşmiştir. Her ikisini de uzun boylu anlatmaya lüzum yok. Yani her ikisi dediğim, antiemperyalist mücadele de, bağımsızlık mücadelesi, sosyalizm için mücadele, her ikisi de aynı zamanda demokrasi mücadelesiyle ayrılmaz bir mücadeleyle birleşmiştir. Çünkü emperyalizmin ülke içindeki sınıfı tabanı, bu öçüde kitleleşen tabanı büyük burjuvazi ve onun iktidarı ortaklarıdır.

"Demek ki kitlelere artık bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinden söz ederken sadece konuyu burada kesmemek, aynı zamanda bu bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin, sosyalizm mücadelesiyle bütünleştiğini, doğalarak bütünleştiğini, zorunlu olarak bütünleştiğini anlatmak gerekiyor. Burada bazı arkadaşların aklına şöyle bir fikir gelebilir. Demokratik kitle örgütleri siyasi partilerdir. Daha büyük kitleleri çeşitli politik görüşlerde olan kişileri birleştirmek durumundadır. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine sosyalizm mücadelesini de ekleyerek anlarsak, bu

"KİTLELERE ARTIK BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN SÖZ EDERKEN SADECE KONUYU BURADA KESMEMEK, AYNI ZAMANDA BU BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN SOSYALİZM MÜCADELESİYLE BÜTÜNLEŞTİĞİNİ, DOĞAL OLARAK BÜTÜNLEŞTİĞİNİ, ZORUNLU OLARAK BÜTÜNLEŞTİĞİNİ ANLATMAK GEREKİYOR.

taktik bir hata olmaz mı kitle örgütlerinin tabanının daralmasına yol açmaz mı, gibi bir düşünce gelebilir.

"Kanımca böyle bir fikir böyle bir düşünce geçersizdir. Bir kere var olan gerçekleri söylememekle taktik olmaz. Hele var olan gerçekleri açıkça söylemek kesinlikle söylemek adını koyarak söylemek mümkün ise, bunu söylemekten vazgeçerek, es geçerek konuşmak, görevimizi yapmamak demektir. Bugün Türkiye'de sosyalizmden, sosyalizm için mücadeleden açık seçik söz etmek, bunun savunusunu yapmak, bunu kitlelere anlatmak, izah etmek, kitleleri sosyalizm doğrultusunda harekete geçirmek mümkündür. Bu imkanı kullanmak bize düşer, bu bütün ilerici olan sosyalizmden yana olanların raporda açıklanan Genel Başkanımızın konuşmasında açıklanan görüşlerden yana olan kişilerin ve örgütlerin vazifesidir."

SİYASİ PARTİLER VE KİTLE ÖRGÜTLERİ

Boran konuşmasının daha sonraki bölümünde, kitle örgütlerindeki siyasi çalışma biçimi üzerinde durmuştur. Boran, konuşmasının bu bölümünde siyasi partinin yanısıra, kitle örgütlerinin işlevini anlatmış ve özetle şunları söylemiştir:

"Siyasi partilerle kitle örgütlerinin durumu birbirinden farklıdır. Siyasi partilere, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisine düşen, sosyalizmi kitlelere anlatmak, kitleleri sosyalizm doğrultusunda bilinçlendirmek, örgütlemek, mücadeleye sokmak onun görevidir. Ama, siyasi partilerin kapsadığı kitleler daima öçüldür, daima sınırlıdır, bunun dışında büyük kitleler kalmaktadır. Siyasi partilerin örgütlenmesinin kapsamına girmeyen ve burada da sorunları doğru biçimde koyup anlatmak demokratik kitle örgütlerine düşmektedir. Yalnız bir tehlike noktası var, bu işleri yaparken demokratik kitle örgütleri asla kendilerini siyasi partiler yerine koymamalı, siyasi partilerin görevlerini yüklenmeye kalkmamalıdır. Demokratik kitle örgütleri ne kadar ilerici, demokrat, sol nitelikte de olsa mutlak surette ilerçiden bu yelpazenin çeşitli görüşlerini ve çeşitli görüşte olan kişileri hatta grupları barındırabilir.

"Kitle örgütleri örgütün bu çeşitli si-

yasal kişiler ve gruplar arasında çekişme alanı haline gelmesine müsaade etmemelidir. Demokratik kitle örgütleri çeşitli sol fraksiyonları, grupları vs. nin kendi aralarında çekiştiği ve bu çekişmenin ön plana çıkarak kitle örgütlerinin sınırlarını daralttığı, tabanının daraldığı kendi içine kapanıp kendi içinde birbirlerinin başını yediği örgütler haline gelmemelidirler. Bu demokratik kitle örgütlerine verilecek en büyük zararır demokratik kitle örgütlerinin kaçmaması gereken en büyük hastalıktır.

"Demokratik kitle örgütlerinde çeşitli siyasal görüşte olan kişiler, gruplar tarafından kazanmaya çalışılmaz mı? Çalırılır. Bu onların doğal haklarıdır. Ama bu çalışmanın bir takım şartları vardır. Birinci şart demokratik kitle örgütünün kitle örgütü olma vasfına zarar vermemek, örgütü zayıflatmamak, örgütü daraltmamak birinci şartı budur. Bu şartla ancak kendileri kendi görüşlerini yaymaya tamtafar kazanabilir, taraftar bulurlar ve görüşleri kabul ettirmenin yolu böyle dar grupçuluk, dar fraksiyonculuk yaparak değil, kitle örgütünü daraltarak değil, fakat kitle örgütü içinde o örgütün amaçlarına en dürüst, en fedakar, en özverili, en disiplinli çalışarak ön plana çıkarak, görüşleri daraltarak değil, onları ikna ederek etkinlik kazanabilirler.

"Bu yolda kazanılan etkinlik zaten kalıcıdır ve sonuç vericidir. Öbürü, öyle kulis anlaşmaları, oyunlar ve. ile bir takım küçük politik manevralarla elde edilen etkinlik (eğer bir etkinlik elde edilirse) geçici kalmaya, sonunda başarısızlığa uğramaya mahkumdur. Demokratik kitle örgütleri kendi tiyüük kuralları içinde kendi organları aracılığıyla işleri ve iş görürler. Kitle örgütlerinin örgütsel bağımsızlığına saygı göstermek şarttır. Ama bu tiyüüksel kanallar içinde işleyiş sırasında kendi organlarıyla iş görenek çerçevesinde çeşitli siyasal görüşler, denin anlatıldığı yönütle o nitelikteki çalışmalarla etkinlik kazanmaya çalışabilirler. Tekrar ediyorum, başta söylediğim ilk temel şart, kitle örgütünün kitle niteliğine halel vermemek, tam terimle kitle niteliğini geliştirmek, kitle örgütünü giderek kendi tabanında daha büyük sayıda insanları, elemanları - teknik elemanları kendi bünyesine çekmek onların örgütlemek, onları bilinçlendirmektir."

PAFTAYA ÇİZ GERÇEKLEŞTİR

ZEKİ KILIÇ

13 Haziran 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde "KAWA'yı SAVAK kurdu..." manşetinin altında "Bağımsız Kürt cumhuriyeti isteyen yasa dışı (KAWA) adlı örgütün İran Gizli Örgünü 'SAVAK' tarafından kurulduğu ve perde arkasından idare edildiği üst düzeydeki yetkilileri tarafından ileri sürüldü..." yazılıydı. 15 Haziran 1978 tarihli Hürriyet'te "İran Gizli Servisi SAVAK tarafından Türkiye'de karışıklık çıkarmak için kurulan ve bağımsız bir Kürt devleti amaçlayan KAWA adlı örgütün ihtiyacı olan silah ve malzemenin İran'dan gönderildiği saptandı..." haberi yer alıyordu.

18 Haziran 1978 tarihli Hürriyet gazetesi ilk sahinin tümüne, olaya ilişkin resimleri ve çatışma kroniksinin koyduktan sonra sürmenşete "Barzani ve Talabani taraftan Kürt kuvvetleri birbirine girdi", "Topraklarımızda çarpışıyorlar" alıyor ve bunun altına haberleri yazıyordu: "Başbakan Bülent Ecevit'in bugün geleceği Hakkari ilimizin Şemdinli ilçesi civarında, Cumhuriyet tarihimizin en kanlı savaşlarından biri 20 gündün beri sürüyor. Irak'lı Kürt savaşçılar çarpışma alanı olarak seçtikleri Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde birbirleriyle kıyasıya vuruşuyorlar."

"Kanlı savaş, görünüşte Barzani ve Talabani aşiretleri arasında sürüyor. Ancak bu aşiretlerin arkasında başka güçler de var. Barzaniler İran ve ABD destekliyor. Talabani aşireti ise, Sovyetler Birliği ve Suriye'den destek alıyor. Bu yüzden, SAVAK ve CIA ajanları ile Sovyet KGB ve Suriye Ajanları, savaşın içinde. KAWA adlı gizli Kürt örgütü de bu savaşta Talabani'nin yanında yer almış bulunuyor. Bu suretle, İran gizli servisi SAVAK, Türkiye'de desteklediği KAWA'nın 'ihanetine' uğradı."

BU KORO NEYİ AMAÇLIYOR?

Hürriyet Gazetesi ile birlikte dünya işçisınıfı hareketini provoke eden maoculuğun Türkiye'deki uzantısı Aydınlik gazetesi de, sahilelerini aynı kaynaktan çıktığı anlaşlan haberlerle aynı konuya ayırıyordu. 20 Haziran tarihli Aydınlik'ta manşete çıkarılan haber şöyle veriliyordu: "Irak'ta karışıklık çıkaran Sovyet yanlısı Talabani Kuvvetleri Türkiye'den 'koyuldu', 'Suriye'den gelecek Türkiye üzerinden Irak'a geçen Talabaniciler, Irak'tan kovuldular', 'Daha sonra Türkiye'ye dönen Talabaniciler köyleri tekrar yağmaladı', 'Köylüler sert tepki gösterince, Talabani tekrar Suriye'ye kaçtı', 'Irak'la Sovyetler'in arası bozulunca, Talabaniciler karışıklık çıkarmak için Irak'a geçmeye çalışıyor."

Yayınlandıktan sonra tezkir edilmeyen; hükümet yetkililerine bülük pörçük de olsa gününgeün doğrulanmaya uğraşlan bu olaylarla ne yapılmak istenmektedir? Neden ortam böylesine çok yönlü bir şekilde bulandırılmaktadır? Ve yine, olayın kamuoyuna yanlıştan görünümü ile, bu görünümün altındaki gerçek aynı midir? Bu sorulan cevaplandırılmak için, dün ile bugünü birbirine bağlayan gelişmelerle; üzerine gidilmek istenilen hareketin tahlininde netleşmek gerekir. Türkiye işçi sınıfı hareketinin gözardı edilme bu sorununun yorumuna geçmeden önce, yanlışlan olayların şimdilik de olsa sonuçlarına ilişkin haber, yorum ve resmi demeclerden bazı alıntılar daha yapmakta yarar vardır:

DAHASI VAR...

18 Haziran 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde "Olayın Başlangıcı ve 'Açıklama' başlığı altında şun-

lar yazılıyordu: "Olay, 1975 yılında Irak'taki savaş sonucunda yenilip İran'a kaçan Celal Talabani kuvvetlerinin İran ve SAVAK'ın başkaları karşısında Türkiye üzerinden Suriye'ye geçmek istemeleri üzerine patlak verdi. Talabaniler, Türkiye'den henüz izin verilmeden yaklaşık 2 bin 500 kişilik bir ordu halinde sınırlarımızı geçerek, Hakkari'nin Şemdinli ilçesi dolaylarına geldiler. Burada bazı çatışmalar oldu..."

"Bu arada Talabanilere geçiş izni verilmişti. Ancak Şemdinli'den hareket eden Talabaniler, Irak sınırlarında Baş ve Tal adlı Türk köyleri yöresinde 'Sağcı, demokratik özgürlükçü, CIA ve SAVAK desteğinde' olarak tanımlanan Barzanilerin saldırısına uğradı."

"... Giderek Barzanilerin üstünlük sağlaması ve Talabanilerin çember içine alınması biçiminde gelişen savaşta çember giderek daralırken, Türk Silahlı Kuvvetleri çatışmaya müdahale etmeyecek, savaş yerini daha geniş bir çembere almakla yetindi."

"... Bu arada, açıklıktan perişan hale gelen bazı Talabanilerin yöre halkına, ekme karşılığı, en kıymetli varlıkları olan silahlarını verdikleri öğrenildi. Son olarak, Barzaniler, dağılan Talabani kuvvetlerine 15 Haziran akşamından itibaren 48 saat süre tanıdılar ve teslim olmazlarsa toplu imha hareketine geçeceklerini bildirdiler."

"20 gündür süren toplu savaş, son iki gündür bir insan avına dönmüş durumda. Barzaniler, Talabanileri tek tek avlıyor ve teslim olmazlarsa öldürüyorlar..."

"... Talabani savaşçılar, 'Aldatıldık, işgal edildik ve ihanete uğradık' diyorlar... Barzani kuvvetlerince sarılmaları bu kuvvetlere bilgi verilmesine bağlıyorlar."

HÜKÜMETİN KONUMU

Alınblara devam edelim:

"... Türkiye çeşitli nedenlerle bugüne kadar kendi toprakları içinde ceryan eden savaşa müdahale etmeye sakinçalı bulmuştu."

"... Ecevit'in köye ulaşım programını başlatma" adı altında ve gerçekte ise, bu olaylara bağlı olarak ve en azından Hakkari'de gücünü gösteremeyen devletin varlığını ispat etmek için Hakkari'ye gelmesinin yanı sıra Genel Kurmay Başkanı ve Kara Kuvvetleri Komutanı'nın da olay yerine gelmesi bekleniyor. Büyük bir olasılıkla bu ziyaretlerin ardından Türk Silahlı Kuvvetleri olaya müdahale edecek.

"Söylenilen böyle bir müdahalenin mevcut jandarma birliklerince yapılması halinde, sonuç alınmayacağı ve mutlak komando birliklerinin sekinin zorunlu olduğu. Bu arada, Hakkari'ye ulaşan bilgilere göre, bu komando birliği yola çıkmış bulunuyor."

Türkiye kamoyu, olayların bu şekilde yaşanılması ile alaca kararlık içine sokulmaya çalışılırken, Başbakan Ecevit 'Doğu'daki bu son içmece köy yolu projesi başlatıyor ve doğuların ilk kez 'tanıştığı' devleti, kendilerine götürüyordu. Artık 'devlet Doğu'da' idi. Başka bir deyişle, 'Hürriyet ve onun 'mümtaz' kalemleri Arcayürek ve Metin Tokeri'n; Mao-cu provokatörlerin; resmi ve resmi olmayan devlet yetkililerinin elbirliği ile başlattıkları kampanya, sonuçta, Kürt vatandaşların devlete ilişkin beklentü düzeylerini oldukça yükseltmek devletin 'Doğu'ya gelişini' uğrunda mücadele edilmesi gereken talep haline getirdiler. Bu aktif talep karşısında 'gerileyen' Başbakan, Genel Kurmay Başkanı ve diğer yetkililerle birlikte, böylece ilk kez devleti Hakkari'ye götürdüler. Hakkari'de olaylara ilişkin demecler verildi, kom-

şularımız İran ve Irak'a çağrılar yapıldı. Genel Kurmay Başkanı Evren, Doğu'daki bölücü akımların üzerine hızla gidileceğini ve en kısa sürede kökinin kazınacağını söylerken; Başbakan Ecevit, Güneydoğu ve Doğu bölgesine bu yaz köye ulaşım projesini uygulayacaklarını belirterek konuşmasını şöyle bağlıyordu: "Hükümetimiz dünyada hakça bir ekonomik düzen kurulabilmesi için, gelişmiş ülkelerle birlikte olan ülkeler arasındaki dengesizliğin giderilebilmesi için gelişme sürecindeki ülkelerin etkin ve çok yönlü bölgesel işbirliği yapmalarına inanmaktadır. Destunuz ve komşumuz İran ve Irak ile böyle bir işbirliğinin temellerinin atılabilmesi için her olanak vardır. Bu olanaklar bugüne kadar yeterince değerlendirilmemiştir. Hükümetimiz bu elverişliliği ve gecikmeyi gidermek için her adımı atmaya hazırdır. Hakkari'den dost ve komşu İran ve Irak uluslarına esenlik, barış ve başarı dilediklerimi sunum."

GERÇEK NEREDE?

Hakkari olaylarının bugüne kadarki gelişme seyirini, Metin Çulhaoğlu arkadaşımın "Yürüyüş" dergisinin 166. sayısına yazdığı "İt Tuzağı" adlı başmakalesinin çerçevesine tıpatıp oturtmak mümkündür. Gerçekten Irak, İran ve Türkiye burjuvazisinin Hakkari'de sahneye koyduğu oyun, tanım anlamıyla bir "İt Tuzağı"dır. Bunu anlayabilmek için, kısaca da olsa Irak Kürt ulusal hareketinin dününe ve bugününe bakmak ve yine, bu hareketin Türkiye'ye yansımaları ile Türkiye'deki sonuçlarını irdelemek gerekir.

Ulusal hareketler ve bu hareketlerin gündeme getirdiği ulusal sorunların çözümü için mücadele edilirken, her dönemde, son derece yaygın ve genel yanlışlığı açığa çıkan anlayışlar yeniden ortaya çıkar. Sorunun doğrudan doğruya özüne ilişkin en temel yanlışlık, belirli zamanlarda sunuş biçimlerinde farklılık olsa bile, işçi sınıfı bilimsel sosyalist hareketinin "ulusal bağımsızlık isteme görevi her zaman ve koşulsuz olarak rını geçerlidir, yoksa belli koşullar altında mı geçerlidir?" şeklinde ifade edilebilecek noktadaki tutum farklılığıdır. Bu birbirinden temelden farklı tutumun ifadesi olan birinci cümleyi, bilimsel sosyalizm reddetmekte; ve bunun demokratik laflardan öte bir anlam taşıyamayacağını bugüne kadarki pratiği ile ispatlanmış bulunmaktadır. Lenin, ulusal sorunlara yaklaşımının, burjuva-demokratik yaklaşımdan ayrıldığı temel noktayı şöyle anlatır: "Burjuva demokratları (ve onların izinden giden günümüzün sosyalist oportünistleri) demokrasinin sınıf mücadelesini ortadan kaldıracığını hayal ederler; bu nedenledir ki, tüm siyasal isteklerin, 'kayıtsız şartsız: tüm halkın çıkarları açısından', hatta evrensel ve mutlak ahlak ilkelerinin gözetildiği bir alay soyut laf kalabalığı halinde sunarlar. İster soyut idealist felsefede ifadesini bulsun, ister ulusal bağımsızlık gibi somut bir talep halinde ortaya çıksın, sosyal-demokratlar bu gibi burjuva hayallerini her zaman ve her yerde acımasızca sergilemekten geri durmazlar." (Lenin, Programımızda Ulusal Sorun, s. 63072)

ULUSAL HAREKETİN SİNİFAL BOYUTU DA VARDIR

Ulusal hareketleri değerlendiren ve çözüm yolları ararken, soruna, hangi koşul altında olursa olsun ulusal bağımsızlık için kayıtsız şartsız mücadele edilir diye bakılamaz, bakılmamıştır da. Örneğin Marks ve Engels, İtalya'nın birleştirilmesinden ve öz-

ZDİKLERİNİZİ EMEYECEKSİNİZ

görüldüğünden yana çok kararlı bir tavır aldılar ama bu tavır 1859'da Napolyon'la işbirliği yapan İtalya'ya karşı çıkmalarını engellemedi. Dolayısıyla, ulusal hareketlerin sadece tabanlı bir temele değil, özellikle sınıfsal bir temele oturtulması için uğraşılır, bu uğurda mücadele edilir. Bu yüzden de "kategorik olarak ulusların kayıtsız şartsız bağımsızlık talepleri" önüne geçilmesi gereken ciddi bir yanlışlıktır. Bilimsel sosyalistler, Marks'ın dediği gibi "tarihin devrimci anlarında polemikten korktuğu kadar hiçbir şeyden korkmayan dar kafalı ve ukala devrimciler"den farklı olarak yanlışlıklarla mücadeleyi, verdikleri mücadele ile birlikte yürütürler.

EMPERYALİZM HAREKETİ NASIL SAPTIRMAK İSTEDİ

Irak Kürt ulusal hareketinin bugününe ve geçmişi-ne yukarıda kısaca belirtilen bilimsel yaklaşımın işti-ği altında bakmak gereklidir. 1970 öncesi 10 yıl içinde, Irak ulusal Kürt hareketi, Irak içinde bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesine eklenerek oturtularak gelişirken, uluslararası planda da emperyalizme karşı, sosyalist sistemin, kapitalist ülkeler işçi sınıfları hareketinin ve ulusal kurtuluş savaşlarının genel çıkarları ile uyumlu ve onlardan destek alarak sürdürüldü, gelişti. On yıl boyunca, bu hareket bir yanda ülke içinde demokrasi sınırlarını genişletirken, diğer yanda ülke yönetiminin antiemperyalist bir tavırını içerisine girilmesinde en büyük katkısı sağladı. Sonuçta tarafların üzerinde anlaşığı bir anlaşma sağlandı. Sözünsonu anlaşma ile olması gereken gerçekleşmedi ama; aynı anlaşma mücadelesinin ulaştığı ve oluşmasına neden olduğu nesnel ve özel koşulların elverdiği en ileri düzeyde hükümler içeriyordu. Ulaşılınan nokta bir yol ayrımı idi. Ya anlaşmanın noktası noktasına hayata geçirilmesi, böylece başta işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olmak üzere tüm demokrat ve ilerlicilerle ittifakı perçinlemek için mücadele edilecekti; ya da, Barzani tarafından ileri sürülüp uygulanmasına geçildiği gibi, anlaşma yırtılacak "kayıtsız şartsız" ulusal bağımsızlık için yeniden silahlı savaşa başlanacaktı. İkinci yolun izlenmesi için, emperyalizm ve onun Ortadoğu'daki jandarması olan İran elden gelen tüm olanaklarını sarfettiler. Emperyalizm ve onun Irak'taki işbirlikçisi burjuvazi için önemli olan, Irak Kürt ulusal hareketinin uzun silahlı mücadele ile kazandığı kazanımlarını ellerinden almak; bu hareketi, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm ekseninden uzaklaştırmaktı. Bunun için hem nesnel, hem özel koşullar vardı. Irak açısından, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin daha ileri düzeye çıkartılması koşulları doğmuştu. Önemli bir hata yapılmadıkça, demokratik ve bağımsızlık güçleri arasındaki ittifak perçinlenip geliştirilirdi, sosyalizme ulaşmanın koşulları zorlanabilirdi; bu yolda yeni kazanımlar sağlanabilirdi.

EMPERYALİZM DÜŞMANLIĞI KÖRÜKLÖYÜR

Emperyalizm ve onun Irak'taki uzantıları, bu koşulları değiştirmek; hareketi ulaştığı noktadan geriye götürebilmek için; Irak ulusal Kürt hareketinin zaafına yöneldi. Bir defa, 10 yıllık uzun bir savaş, başarıları yormuş, onları, ikinci bir savaşı göze alırdurumdan çıkartmıştı. İkinci olarak, bu hareketle katılanlar, savaş sonrası ekonomik ve demokratik taleplerinin biran önce gerçekleşmesini istiyordu. Bu iki özel durumu dikkate almak zorunluydu. Barzani ve

rit, Doğu'daki en son ilçemizde köy yolu projesini başlattı

erinden biri

mada

Amneta ve son Antep'deki Barzani hareketi hiçi çözdü. Tabanlı' her savaş alanından çekildi...

İçişleri Bakanı İrfan Ozyayınlı, Köyİşleri Bakanı Ali Topuz, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu, Devlet Bakanı Salih Yıldız, Devlet Bakanı Ali Rıza Septioğlu, Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi de Başbakan'la beraber bulunuyor

Devlet doğuda

● Köye Ulaşma Projesi ile henüz ulaşamayan köylerin yolu yapılacak. Yolu yapılan köylerin kalkınması ve okullaştırılması için "Hızlı program" uygulanacak

● Başbakan'ın özel nezaretiyle gittiği illerdeki köylerde eğitim

● Fikihçilerle Devlet Konseyi'nde tartışılan il ve ilçelerin köyleri

● Akademi ve il-yerlerde köylerde barınacak köylülerin barınacakları

Hürriyet ve Hürriyet Haber Ajansı muhabirlerinden Kuruluş ekibimiz bildiriyor

Siyasetin... Köy Ulaştırma...

Metin TOKER yazıyor
Zap Suyu'nun ötesi ve berisi

Siyasetin... Köy Ulaştırma...

Cinayit ARCAYURUK yazıyor
Sitablar neden ateşlendi?

Siyasetin... Köy Ulaştırma...

taraftarları, ilk önce bu durumu dikkate alarak hareket edenlere karşı savaş açarak, onları dışladı; daha sonra savaş ilan etti. Sonuçta, yenildi ama, bu yenilginin sonuçları kaybedilen muhaberebin sonuçları ile sınırlı kalmadı. Irak ulusal hareketi, ülke içindeki ittifaklarını kaybetti. Irak'ta on yıl boyunca "Kürt Arap kardeşliği" şeklinde hayata geçirilen ilke, halklar arası fanatik bir düşmanlığa dönüştü. Bu düşmanlık, karşılıklı olarak binlerce Kürt ve Arap ilericisi, demokrat işçi, köylü ve aydınını etkiledi. Böylece yönetimde ağırlıklı olarak bulunan ırkçı şoven milliyetçi başçıların özlemini duydukları faşizan tedbirlerle olanak hazırlandı.

Başçıları, bu olanakları hızla değerlendirerek, bir yandan yeniden toparlanmaya başlayan Irak ulusal hareketini bastırarak, bu hareketin doğru bir raya oturmasını engel olmaya yönellerken; diğer yanda, gelişen ve giderek kitleler nezdinde saygınlık kazanan Irak Komünist Partisinin vermekte olduğu mücadeleyi bastırmaya, geriletmeye çalıştı. Son olaylar, emperyalizmin adım adım ona yaklaşan Başçıların artık darbe vurur duruma gelmelerinin ve bu yolda hızla harekete geçmeye başlamalarının sonucunda görünür duruma gelmiştir. Irak Komünist Partisinin ileri gelen 38 yöneticisinin idamı ve Irak Komünist Partisinin dışlanması olayı ile Hakkari olaylarının üst üste çakışması bu anlamda, anlamlı ve son derece ciddidir.

MUHAREBE DEĞİL SAVAŞIN BÖTÖNÜ

Toplumsal mücadelede temel sınıflardan biri, diğerine karşı savaş sürdürürken, hiçbir zaman tek bir muhaberebin başarısıyla yetinmez. Gücünün ve koşullarının olanak vereceği en ileri noktalara kadar süren, sürekli bir savaş yürütür. Irak Kürt ulusal hareketinin Ortadoğu'da yeniden tekrarının nelere malolacağına, emperyalizm ve onun uzantısı olan, özellikle sorunla yakından ilgili olan burjuva hükümetleri çok iyi bilmektedir. Bu nedenle, Irak'da başlatılan ve Hakkari'de

de noktalanmak istenen bastırma olayı, arzulanan olanakları ilgili üç hükümetin de eline vermiştir. Bu olanak her üç hükümete de, antidemokratik ve her türden baskı ve zulmünü sahneye koymaları için "yeterli" gerekeceği vermiştir. "Devleti ile milleti ile bölünmezlik sakızı, her zaman olduğundan çok çığnenebilir duruma gelmiştir. Bu sakızın çokça çığnemesine yarayacak ağız bulmak için, çeşit çeşit reklamlar yapılmaktadır. Yukarıda yaptığımız alıntılar, hep sakızı çığneyecek ağızları bulmak içindir. Böylece arzulanan "vize" "aydınlardan" alınacak, bu yolla da kamuoyu derin bir körlüğüne içerisine sokulacaktır.

TUZAK VE SKANDAL

Bir yandan arazi koşulları açısından ancak çaresizliğe düşürülen başvurulabilecek bir alanı geçişe açmak ve bu geçiş için izin vermek; diğer yandan, geçişlerine izin verirken korumanak bilecek ve daha önceden paftaya çizilerek gerçekleştirilmesi planlanan bir kitlesele kırımından öte bir anlam taşımaz. Nitekim öyle de oldu. Türk'lerin "misafirperverliğine yaşımayacak" şekilde, geçişlerine izin verilerle Türkiye'den geçirilen Talabani taraftarlarının katliamı skandalından başka birşey değildir.

Olay özüne inildiğinde hem çok önemli, hem çok ciddi ve hem de çok öğreticidir. Bu acı deneyden ders alınarak, daha sonra açılacak ikinci perdede bugünden tahmin etmek gerekir. Sis pompaları, toplumun üzerine bunun için atılıyor. Burjuvazi dün olduğu gibi, bugün de, yarın da balık avlamak için suyu bulandırıyor. Dün, bulanık suda epeyce balık avladı. Balıkların neslini tüketeceğini sandı. Tükemedi. Bugün artık, dinamitle ve tirolle balık avlamaya çıkıyor. Çünkü balıklar çoğaldı. Tüketecektir. Ama tüketmeyecektir diye, sürekli onların oltalarını, veya onların dinamiti atacaklarını bildiğimiz alanın içine girmek alışkanlıklarımızdan hızla kurtulmamız gerekir.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİ VE GENÇLİK

GENÇ ÖNCÜ çalışmalarını sürdürüyor. "Gençlik Örgütlenmesinin İlkeleri ve Türkiye" adlı kitapçığın ikinci baskısını, sırasıyla aylık yayının çıkışı ve ikinci kitapçık izledi.

"İşçi Sınıfı Hareketi ve Gençlik" adıyla yayınlanan ikinci kitapçıkta gençlik örgütünün çalışma biçimleri açıklanıyor. Bir anlamda ilk kitapçıkta belirtilen genel ilkelere örgüt işleyişine yönelik olanlar anlatılıp, örnekleniyor. Anlatım biçimi olarak ilginç bir yol izlenmiş. Söylenecek olanlar, olabildiğince Lenin ve Dimitrov'un gençliğe, gençlik örgütüne öğütlerden alıntılar biçiminde birleştirilmiş. Böylece bir başka gürele başarıya ulaşılıyor. Gençlik gençlik yayınlarına Lenin ve Dimitrov'un evrensel öğütlerini aktarmak. Bu yönüyle dünyanın diğer gençlik örgütlerinin ve özellikle Leninci Komünist Gençlik Birliğinin ve Dimitrovcu Komünist Gençlik Birliği'nin deneyimleri genç militanlara öğretiliyor.

GENÇ ÖNCÜ kitapçığını hazırlayanlar çalışma yönteminin temelini, başarısını çok önemli bir ilkeye dayıyorlar. "İşçi sınıfı partisi ile aynı politik platformda olmak, politik harekette tavırda bağlılık". Bu ilke YÜRÜYÜŞ'ünde daha önce yayınlanan kimi yazılarda açılmış, konuya belirli yaklaşımlar getirilmişti. GENÇ ÖNCÜ yayınlarının bu ikincisinde gençlerin sömürü düzenine duydukları, doğal, kendiliğinden ancak bilimsiz tepki anlatılıyor; ve üzerinde önemle düşünülmesi gereken bir gerçek belirtiliyor: "Ama bilimsiz öfke ve tepki, doğru mücadeleyi beraberinde getirmez. Bu yüzden gençler, gerek faşist demojokilere aldanarak tekrar burjuva ideolojisinin tuzağına düşer, gerekse sömürüden kurtulma mücadelesini ilk kendilerinin başlattığı kansına kapılırlar, öncülük görevini yüklenmeye, işçi sınıfının mücadelesini yok saymaya, geçi işi

"MACERACI AKIMLAR 12 MART ÖNCESİNDE 'PARTİ SEVİYESİNDE BİR ÖRGÜTLENME OLMADIĞINDAN DEV-GENÇ BUGÜN KİSMEN BİR PARTİNİN YAPACAĞI İŞLERİ OMUZLAMIŞTIR' DİYOR VE BUNU DA MEŞRU GÖSTERMEYE ÇALIŞIYORDU. ONLARIN MANTIGINA GÖRE YAPILACAK BAŞKA İŞ YOKTU. 'PROLETER DEVRİMÇİLER' PARTİ SEVİYESİNDE ÖRGÜTLENMEMİŞLERDİ. O HALDE DEV-GENÇ PARTİNİN GÖREVLERİNİ YÜKLENECEKTİ.

inkar etmeye kalkarlardı. Ama bilinen gerçek şudur ki, işçi sınıfının ideolojik, politik mücadelesi çok eskilere dayanmaktadır, temel çelişki olan emek-sermaye çelişkisi nedeniyle kapitalist düzenle uzlaşmaz çelişkisi olan işçi sınıfıdır ve onun örgütü politik gücüdür. Doğaldır ki işçi sınıfı salt kendi dar çıkarları için mücadele etmemektedir. Kapitalizmin ezdiği, sömürdüğü tüm sınıf ve tabakaların kurtuluşu içinde mücadele ediyor. Ve işçi sınıfı, bu sınıf ve tabakaların kendi mücadelesine katmak, onlarla birlikte mücadele etmek için de uğraşır.

"Gençliğin tek başına kapitalizmin sömürsinden kurtulması düşünülemez. Gençlik kendi mücadelesini işçi sınıfı mücadelesine bağımlı kılmalıdır, onun öncülüğünü kabullenmedikçe burjuvaziye yenik düşmeye mahkumdur. Tüm bu nedenlerle ki, gençlik örgütü işçi sınıfı partisine tavırda bağımlı olmak zorundadır. Başka bir deyişle, işçi sınıfı partisiyle aynı bilimsel sosyalist platform üzerinde olmak ve partinin ideolojik aydınlatmasını ve yol göstericiliğini benimsemek durumundadır." (sy. 9-10)

Bu şartmalar Türkiye gençlik örgütlenmesi için yaşamsal öneme sahip. Ancak kitapçığın da belirttiği gibi örgüt sapsularla da uğraşmaya bu temel ilkeyle birlikte başlamak durumunda. "Maceracı akımlar 12 Mart öncesinde 'Parti seviyesinde' bir örgütlenme olmadıysa, Dev-Genç bugün kâmen bir partinin yapacağı işleri de omuzlamıştır" diyor ve bunu da meşru göstermeye çalışıyorlardı. Onların mantığına göre yapılacak başka bir şey yoktu. "proleter devrimler" partisi seviyesinde örgütlenmemişti, o halde Dev-Genç partinin görevlerini yüklenecekti. 12 Mart, bu akımların pratikte mahkumiyetini de beraberinde getirdi. Bugün, geçmişte yapılan kaba çarpıtmalar yapılmıyor, yapılmıyor. Ancak her türden revizyonistler sapsularına daha ince kılıflar buluyor, gençliği özelleştiriyor. Gençliği işçi sınıfının politik hareketinden ayırma çabalarını sürdürüyorlar. Tavırda bağlılığı "işçi sınıfının ideolojisine bağımlılık" olarak göstermeye çalışıyorlar. Bu saptırmanın altında yatan gerçek ise gayet açık, kendi sözde marksist-leninist görüntülerine leke sürmeden işçi sınıfının politik önderliğini tanımama ve

partiyi inkar etmekten başka bir şey değil.

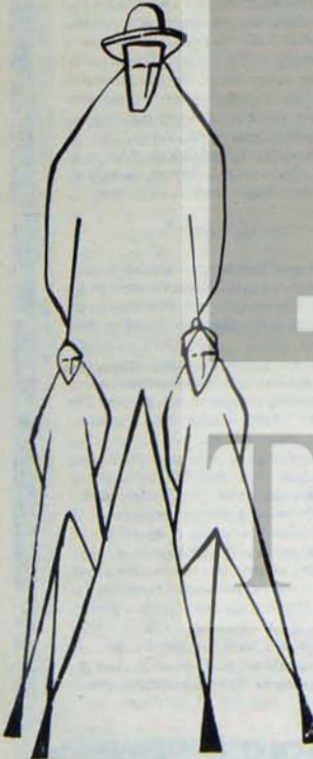
"Gençliği, işçi sınıfının politik hareketinden ayrıntak işçi sapsularının yaptığı talihatsız bununla bitmiyor. Yukarıda belirtildiği gibi sapsular biçimlerine göre çeşitli çarpıtmalar yapıyorlar. "Gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur" derken sosyal demokratların teslim aldığı bir işçi konfederasyonunu "işçi sınıfının yolu" olarak göstermeye çalışıyorlar. Ekonomik, politik, ideolojik mücadele bütünlüğünü kavrayamayanın so-

nucu olan bu kuyrukçu politika ekonomizm, sendikal hareket, politik hareketi birbirine karıştırarak, ekonomik mücadeleyi pütüştürerek ve burda kimi san sendikacılara kolluk kuvveti görevi yaparak anti-komünist çizgiye düşüyorlar." (sy. 11,12,13)

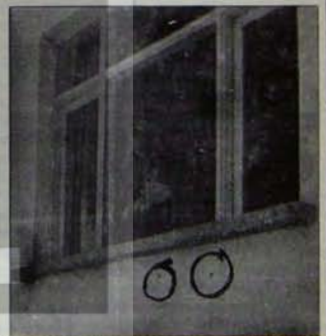
"İşçi Sınıfı Hareketi ve Gençlik" kitapçığında "aynı platformda olmak" böylesine net ve tartışılmaz biçimde vurgulandıktan sonra "ilk gençlik örgütlenmeleri, politik mücadeleye katılma sorunu", "Lenin ve gençlik", "Bulgaristan gençlik hareketi ve Dimitrov" bölümlerinde işçi sınıfı partilerini ve önderlerinin gençlik örgütlenmesine verdikleri önem sergileniyor, revizyonizmle mücadeleleri anlatılıyor, bir anlamda girişide söylenen bir gerçek geliştirilerek vurgulanıyor: "Revizyonizm hangü kulağı bürünürse bürünür, bilimsel sosyalistler bunları teşhis ve teşhir etmekten geri durmayacaklar. Çünkü sapsular ister sağ olsun, ister sol olsun, son tahlilde burjuva ideolojisinden kaynaklanıyorlar ve ona hizmet ediyorlar." (sy. 13)

"Dünyanın çeşitli yerlerinde işçi sınıfının kapitalist sömürü düzenini kırıp sınıfsız topluma doğru ilerleyen, sosyalizmi kurnaya yönelik sınıf savaşında çıkarılan deneyler, bu mücadelede genç yayınlarına olan gereksinimin önemini en açık biçimde gözler önüne sermişlerdir. Bu gün bu mücadeleler tarhinden 'zamanın desleteri, bilimsel sosyalist ideolojinin kılavuzluğu ile, işçi sınıfının önderlerinin yönlendirdiği ile örgütlenen gençlik, dünyanın her yerinde iyeleri ile milyara yaklaşan sayıya erişmiştir." Bu ilkelere örgütlenen Türkiye gençliği de simdiden geri döndürülemez bir gelişkenliğe erişmiştir, ve bu gelişkenliğe yayın alanında yardımcı olan bu tür kitapçıklarla da önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

(İşçi Sınıfı Hareketi ve Gençlik, Genç Öncü Yayınları, 10 TL.)

Yıldızeli'nde cinayet teşebbüsü

Fehmi'nin burjuva yağmurlu tutulan es

Türkiye'de faşist güçler, çoğunluğu bilinçsiz ve arsız içinde olan tabanlarını ayakta tutabilmek için sürekli olarak gövdeni ve provokasyonlar düzenleme gereğini duymaktadırlar. Türkiye'nin çeşitli yörelerinde bu amaçla ilerici, sosyalistlere karşı hiyvan cinayetler düzenlenmektedir.

Faşistlerin son saldırıları arasında Sivas Yıldızeli ilçesinde sosyalistlere yönelik bir cana kıyma girişimi de bulunmaktadı. Hasan Fehmi Yıldızeli'de sosyalist ve Türkiye İşçi Partisi olarak tanınmaktadı ve kendi olanakları ile bir de gazete çıkarmaktadı. Sosyalist olduğu için öpzetmenlikten çıkarılmış, kendisine bakanlık tarafında başka hiç bir görev verilmemiştir.

Fehmi'nin Yıldızeli'deki cabaları en başta faşist güçleri rahatsız etmiş, tehditler birbirini kovalamaya başlamıştır. Ancak başlı ve tehditlerin sökmeye üzerine, Türkiye'nin ve yurdaklarının Sivas'a gelmesinden sonra bu kez cinayet girişimine başvurulmuştur. Hasan Fehmi'nin matbaasına yönelik saldırılardan sonra kendisi ve eşi de kurşun yağmurluna tutulmuş, Fehmi bir gane eseri ölümden kurtulmuştur.

Sosyalistler böyle saldırılara ne ilk, ne de son kez karşılaşıyorlar. Bugün kadar sosyalist hareketin başlı ve saldırılara durdurulabilirliği, dünyanın hiç bir yerinde görülmedi. Faşistler, bunu böyle belleşinler.

Burjuvazi devrimcilik bursunu nasıl tazmin ediyor?

YAŞAR ATILGAN

Bilimsel çalışmaların sonuçlarının toplumsal yarar için kullanılması, öteden beri istenir, savunulur. İnsanoglu, doğa ile yaptığı mücadele sonucunda yarattığı teknolojiyi yine doğaya yönelir; bu teknoloji ile doğayı denetim altına almaya çalışır. İçinde bulunduğu aşamaya, teknolojiye yaptığı aşama ile daha ileride götürür. Dolayısıyla bilim ve teknolojideki ilerlemeler, aynı zamanda insanın doğaya daha çok egemen oluşundaki, onu daha çok denetim altına alınındaki ilerlemelerdir.

Toplumsal bilimlerde de benzer bir durumdan söz edilebilir. "Toplumsal bilimler bu konuda yaptıkları araştırmalar sonucunda bazı kanunlara ulaşırlar. Bu kanunların bilinmesi, insanoglu'nun toplumsal çevresini daha iyi anlamasına ve onu, aynı doğal çevreye yaptığı gibi denetim altına almasına yol açar." (Emre Kongar, Toplumsal Değişme, Bilgi Yaynevi, Ankara, s. 21)

Toplumsal bilimlerin verileri gelişikçe insanın çevreyi, toplumu anlama yetenekleri artıyor. Bu verilerin ışığında toplumun daha iyive yönlendirilmesi hiç kuşkusuz bir sistem meselesi. Ancak yine de hemen belirtmek gerekir ki, bilimsel verileri, bilimsel olmayanlardan ayıklayıp toplumu bugün ya da yarın yönlendirebilmek üzere depolamak, bunlardan yararlanmak önemli bir sorumluluktur. Bugün Türkiye'de toplumbilim öğrencileri bu büyük sorumlulukta karşı karşıyadırlar. Ve yine bunun için, gerek bugün verilen mücadele açışından, gerekse yarın sosyalist toplumun kuruluşu aşamasında toplumu yönlendiren güç ve etkenleri iyice bilmek, araştırmak zorunludur. Ne var ki, bugün ilerici öğrenci hareketinde, bilimsel araştırmaya ve çözümleme zorunluluğu, yerini kolay sloganlıca ve kolay devrimcilige bırakma eğilimindedir. Çerçepçi sloganlar, her zaman bilimsel çözümlenemeler sonucunda ortaya çıkarlar. Yoksa hiç bir zaman sloganlar, ortada bulunmayan, yapılmayan çözümlenemelerin yerini tutamazlar. Ancak suç yalnızca bu kolaycılığa kaçan kimi öğrencilerde mi?

Türkiye'de toplum bilim alanında eğitim yapan yirmiyeye yakın bölün var. Bu bölünlerden bir ikisi dışında bırakılsa, hiç birinde bilimselliğe, gerçeğe yakın bir eğitim yapıldığı söylenemez. Yapılan şu: Dönem başından itibaren yazdırılmaya başlanan kimi ansiklopedik bilgiler öğrencilere ezberlettiliyor ve sınavda soruluyor. Kitap yok, araştırma yok, ödev yok, yalnızca 30-40 sayfalık şematik teksirler var. Bunlarda da çoğunlukla sorularından, toplumun sorunlarından hemen hemen bütünü ile kopuk, ayakları havada kimi "bilgi"ler öğrencilere aktarılıyor.

Bu iki süreç, gerçekte tam anlamı ile çakışıyor. Öğrenciler için, eğitim bir yandan kolay devrimcilik, diğer yandan kolay "sınıf geçilen" bir süreç oluyor. Ansiklopedik bilgiler ve bunlara dayanan eğitim hem öğrencileri kolaycılığa, kestürmeciliğe alıştıyor, onları araştırıcılığa ve yaratıcılığa yöneltmi-

yor, hem de böylelikle bir kolaycılık, okulla birlikte "devrimcilğin" de bitmesini sağlıyor. Çünkü öğrendikleri ve yaptıkları, okuldan sonra onlara genellikle basit birer kayıt memuru ya da kaleme efendisi olmaktan başka bir alması bırakmıyor.

Evet, böylelikle bir uygulama belki de öğrenci kitesine 4 yıl için devrimcilik yapma olanağı tanıyor. Ama sonra ne oluyor? Böyle bir eğitim düzeninin kimin yararına işlediği açıkça ortadadır. 4 yıllık devrimcilğin, sonunda düzenle bütünleşme ile sonuçlanmasında hiç kuşkusuz 4 yıllık eğitimin niteliği önemli bir rol oynamaktadır. Egemen sınıflar öğrencilere 4 yıl için tanıdıkları devrimcilik bursunun maliyetini, 4 yıl sonunda onların devrimci nefeslerini tüketerek kapatmaktadır. Burjuvazi için gerçekten kapatılması kolay bir maliyet.

Toplumun dinamik kesimlerinden birini oluşturan öğrenci kitesinin kendine özgü çelişkileri elbette ülkenin genel çelişkilerinden bağımsız değildir. Bu çelişkilerin bir parçası, yansımalarıdır. Ancak bu hiç bir zaman, öğrenci kitesinin, kendi çelişkilerini, kendi başına ve ülke düzeyinde çözebileceği anlamına gelmez. Üretim araçları karşısında bir konumu olmayan öğrenci kitesine genel olarak düzene ve özel olarak karşı karşıya bırakıldığı eğitim sisteminde duyduğu tepkileri doğru yöne kâzâle edebilir. Bu da kendi alanında, eğitimi çağdaş, bilimsel bir niteliğe kavuşturmaya yönelik bir dinamizmi oluşturmaya, oluşan bu dinamikle genelde verilen mücadeleye kendi katkılarını yapmaktan başka birşey değildir.

Kendi başına toplumu kurtarmaya kalkışmak, "başı çeken güç" olma savları gerçekte "olmayacak işler şeklinde koşarak olabilecek işleri yapmaktan kaçış"ın belirli bir biçimidir. Böylelikle önemli bir potansiyelin, böylelikle etkilil olmayacağı bir alana aktırılması, en başka egemen sınıfların işine yarayacaktır.

Öğrenci kitesinin gözleri, devrimcilik adına en genelde tutulduğu sürece, genelden özele inilmesi güçleşmektedir. Öğrenci ülkenin genel sorunları ile uğraşmasını mı? Kesinlikle değil. Ancak yalnızca ve tek başına genel sorunlar hakkında slogan atmak başka; özel sorunlardan, eğitim düzeninden hareketle genel sorunlara ulaşmak, genel çelişkilerin çözümüne bu özel çelişkilerden hareketle katkıda bulunmak başka.

Günümüzün en keskin görünümlü öğrenci liderlerine, "kadrolara" bakıp düşünelim: Bunların ülkemizdeki eğitim düzeni konusunda söyleyecek hangi sözleri var? Bunlardan kaçtı öğrendimden sonra eski "hızlı"ıklarını koruyabilecekler? Ve son bir soru: Örneğin bir devrimden sonra bunların kaçtı işe yarayacak ve hangi işe yarayacak?

YÜRÜYÜŞ okurlarından

Erzurum: Kız yurdunda faşist kuşatma

Erzurum'da yıllar süregelen faşist baskı ve terör, bu yıl içinde bulurduğumuz aylarında daha yoğunlaştı ve Haziran anılarından doruğuna ulaştı. Önceleri, baskılar daha çok gelirdi kalan erkek öğrencileri hedef alıyordu. Daha sonra faşistlerin baskı ve zulmu, kız öğrencileri de hedef almaya başladı. Bunun üzerine, öğrenciler hep birlikte ve polis nezaretinde olula gitmek zorunda kaldılar. Bu gruplara katilim giderek artıyor, "suya sabuna dokunmayan" öğrenciler de bu gruplarla birlikte okula gidip geliyorlardı. İşler bu şekilde gelişirken, Haziran'la birlikte başlayan gelişmeler, durumunu allak bulak etti.

3 Haziran'da Erzurum Kazım Karabekir Eğitim Enstitüsü öğrencisi bir faşist

öğrenci öldürüldü. Bu, Erzurum'da faşistler tarafından "ilk kayıp" olarak tanımlanıyor. Faşistler kamuoyuna şirin gözükme için önce sessiz bir lörün düzenlediler ölen arkadaşları için. Ama fırtına ardundan geldi. Çeşitli yerlere bomba kondu. Şehirde ilerici olarak bilinen esnaf ve zanaatkarların işyerleri tahrip edildi. İlerici olarak bilinen öğrencilerin kaldıkları oteller tek tek basılarak öğrenciler saldırıya uğradı. Bu arada öğrencilere ev kiralayarak ev sahipleri ölümle tehdit ediliyor.

Kenette bütün bunlar olurken üniversite kampusunda, kız yurdunda gelişen olaylar özellikle basından izleniyordu. Kız öğrenciler sınıflarda, okulda, sokakta dolmuşlarda ve yurtlarda ölümler 10-15 kişilik grupların saldırısına uğruyor,

kiyasıyla dövülüyor. Bunların arasından tedavi görme gerekenler yurtlardan dışarı çıkılmadığı için doktor aday arkadaşları tarafından tedavi ediliyor.

Bu kadar fasli sırasında faşistler, yalnızca ilerici, sosyalist öğrenciler değil, tarafsız durumdaki öğrencilere de tahammil edemediklerini gösterdiler. Saldırıları katiller arasında, erkek öğrenciler yanısıra yine "ülküçü" kız öğrenciler de bulunuyordu.

Kağazsız gün geçmezken, 5 Haziran'da yurtlardaki erkek öğrenciler, sözde güvenlik önlemlerine rağmen kız yurduna topluca saldırıya geçtiler. 2. Kata kadar çıkıyıp aşağıya atıldılar. Güçlükle önlenebilen bu saldırı sonucunda, kız öğrenciler gruplar halinde yurtların terk etmeye başladılar. Kız öğrenciler arasında bir grup, yurdu bu şekilde terk etmenin Erzurum'a bir dahı dönme intanını taşıdığına, teslim olma anılarına geldiğinde ve bu nedenle kalınarak sürünmesi gerektiğini ileri sürdüler.

Yurtlarda kalanlar, adeta bir temer-kız kampı hayatı yaşamaya başladılar. Ancak toplu halde gezilebiliyor, odalarına çıkamıyorlardı. Bir de yiyecek sıkıntısı baş göstermişti. Çünkü yurdun kantini daha önce faşistler tarafından "kooperatifleştirilmiş" idi. Buradan alışveriş yapılanıyordu. Dışarıya çıkıp ihtiyaçları karşılamak ise bütünü ile hayaldi. Dışarıdan içeriye yiyecek taşıyan tarafsız öğrenciler de faşist dayaktan nasibini alınca ilerici Polis'lerin yardım eli uzandı. Bunlar kendi aralarında toplantılar paralar ile öğrencilerin yiyecek ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyorlardı.

Kız yurdu hitümlü ile kuşatılmış bir savaş alanı görünümüne taşıyordu. Faşistler tarafından ara sıra yurt içinde patlamalar düzenleniyor, bunlara karşı öğrenciler "hıncet tutmak" zorunda kalıyorlardı. Ancak bir noktaya daha belirtmek gerekliydi: Faşistlere karşı direnen, kendilerini korumaya çalışan öğrenciler de neyi istediklerini, neyi hedeflediklerini

ve bu hedefler doğrultusunda nasıl davranmaları gerektiğini kesin olarak belirlemiş değillerdi. Bu konularda her kafadan bir ses çıkıyordu.

Bu belirsizlik ortamı da belirli rahatsızlıklar doğurdu. Öğrenciler neyi yaptıklarını düşündükten sonra "ne olacağını" da merak etmeye başladıkları anda kafalarındaki sorulara yanıt buluyorlardı. Sözle öğrenci liderleri ise, hiç bir hedef göstermeden yalnızca "direniş" ve "fedakarlık" bekliyorlardı.

Kız öğrenciler içerisinde gerçekleri görebilenler, toplanarak durumu diğerleri ile tartışıyor. Daha yapılacak, yapılması gereken işler vardı. Örneğin durum değerlendirilmesinden sonra, koşullar kitle örgütlerine, basına, bakanlığa, Kredi ve Yurtlar Kurumu'na, rektöre ve vâliye bitün açıklığı ile iletilebilir. Ortaya atılan bu öneri, kısa sürede çoğunluğun isteği haline geldi. Bir temsilci grupu şehre inerek vâli ile görüştü. Bir takım sözler alındı ama duruma köklü bir değişiklik olmadı. Ama saptanan çizgi terk edilmedi. Kararlaşırılan tüm yerlere, gerekli bastırular yapıldı.

Bu arada CHP il başkanlığı da bir açıklama yaptı. CHP'nin açıklamasında, kız öğrencilerin "ömek" direnişi ölümden sonra, "başbakan Becit'i in Erzurum'a getirme ihtimali"ne değiniliyordu ve öğrencilere bu ihtimal dayanarak Becit'i le görüşmeleri öneriliyordu.

Bu tür zorlamaların kesin bir sonuç alınmamasına, hiç kuşkusuz öğrenciler arasında neyin ne için yapıldığını bilme-yen, sorumsuz ve ilkesiz grupların "haklılık" gerekçesi oluyor. Hamast direniş edebiyatı için gerekçe oluyor. "Kamuzun son damlası" edebiyatı yaygınlaşıyor. Ancak herşey rağmen, direnen öğrencilerin önemli bir bölümü maceracı için harçacak bir damla bile kanları olmadığını belirtiyorlar.

Güler Noyan/ Erzurum

SOVYETLER'LE DOSTLUK HALKIMIZIN ÖZLEMİDİR

Başbakan Ecevit'in ilgiyle beklenen Sovyetler Birliği gezisi geçtiğimiz hafta içinde gerçekleşti. Ecevit, Kosigin ve Gromiko ile görüşmelerinden sonra Brejnev tarafından da kabul edildi. Türkiye ile SSCB heyetleri arasındaki siyasal konulardaki görüşmeler Cuma günü tamamlanmış, gezinin konusunu oluşturan başlıca belgeler imzalandı. Bütün dikkatlerin üzerinde toplandı "siyasal belge" de Cuma günü kesinleşen dokümanlar arasındaydı. Siyasal belgenin metni, YÜRÜYÜŞ'ün diğer sayfalarında yer alıyor.

Ecevit'in ve diğer hükümet yetkililerinin Moskova'da yaptığı temaslar, gezi öncesinde beklentilerin ötesinde sonuçlar verdi. Moskova'ya giden Türkiye heyetinin gündeminde, siyasal belgenin yanı sıra, Karadeniz'deki kıta sahanlığı ve FIR hattı, karşılıklı mal mübadelesi, ortak sanayi tesislerin geliştirilmesi ve yenilerinin kurulması ve kültürel işbirliği gibi konular yer alıyordu. Çarşamba ve Perşembe günleri bu konularda yapılan görüşmeler, Türkiye ile SSCB arasında karşılıklı anlayış ve işbirliği alanında pek çok yeni olanağın değerlendirilebileceğini gösterdi. Sovyet hükümetini, bu başlıca konularda Türkiye ile ilişkilerinin geliştirilmesi için geniş bir potansiyeli hareketi geçirmeye kararlı olduğu gerçeğini, istese istemesinde bütün yurt ve dünya basını dile getiriyordu.

TİCARET ALANINDA GENİŞ OLANAKLAR

Gezinin ekonomik alandaki en önemli sonuçlarının başında Türkiye'nin petrol gereksinimlerinin karşılanması üzerinde varılan anlaşma yer alıyordu. Moskova'daki Türkiye heyeti daha yaygın tonunu silmelerden önce basın seferlerinden D.Cıvaçkova tarafından Babaliye uçurulan "Sovyetler Birliği petrol vermesi reddetti" gibi sözde haberlerin sahteliği, ilk görüşmelerden sonra açığa çıkıyordu. Türkiye-SSCB tenasürüne gölge düşürmek için alacakları yayılan bu söylentilerin tersine, iki ülke arasında petrol karşılığında mal mübadelesini öngören bir eyle anlaşmasının gerçekleştirildiği belli oldu. Dört senelik uzun bir dönemli kapsayan bu anlaşma ile, Türkiye'nin petrol gereksiniminin tamamına yakın bir bölümünün döviz karşılığı olmadan sağlanması, böylece Türkiye'nin diğer ülkelerle yaptığı döviz karşılığı ücratının de çeşitlendirilmesi olanağını yaratılması gerçekleştirilmiş oluyordu.

Ticari ilişkilerin geliştirilmesi konusunda, önem sırasına göre, petrolelden sonra demir-çelik ve gübre gibi ürünler üzerinde varılan anlaşmalar geliyordu. Türkiye'nin bu gibi ürünlerle olan gereksinimlerinin de yine mal karşılığı olarak ve Türkiye'nin ihracatının büyümesini zenginleştirerek biçimde karşılanması konusunda Moskova'daki görüşmeler sırasında görüş birliğine vardı.

KİTA SAHANLIĞI SORUNUNA YENİ YAKLAŞIM

Türkiye heyetini Sovyetler Birliği gezisi sırasında yine beklentilerin ötesinde sonuç alınan konulardan biri de Karadeniz'deki kıta sahanlığı sorunu idi. Gezi öncesinde Ankara'daki dışişleri çevrelerinden yayılan yorumlar, teknik ayrıntılara dolu olan bu konudaki sarsıcı bir anlaşmaya varılmasının mümkün olmadığını, ayrıca Sovyet hükümetinin tutumunda da böyle bir anlaşmaya güçleştirildiği yönündeydi. Bu tür yorumlar, gerçekte, bugüne kadarki hükümetlerin, Sovyetler Birliği'ne işbirliği gözetiminde olmaları için Karadeniz'deki kıta sahanlığı

BAŞBAKAN ECEVİT'İN SOVYETLER BİRLİĞİ GEZİSİ SIRA-SINDAKİ AÇIKLAMALARI ULUSLARARASI İLİŞKİLERDEKİ OLUMLU GELİŞİMLERİN GERİSİNDE KALMADIGINI KANITLAMAK İÇİN ÖZEL BİR ÇABA HARCADIGINI GÖSTERMİŞTİR. ANCAK, BU KONUDAKİ KARARI SOMUT GİRİŞİMLERE BAKARAK VERMEK GEREKECEKTİR. SSCB İLE İLİŞKİLERİN TÜRKİYE DİŞ POLİTİKASININ OLUMLU BİR ETKENİ HALİNE GELTİRİLMESİ İÇİN, BU İLİŞKİLERİN BAZI PAZARLIKLARA GÖRE AYARLANAN MANİVELERİN ETKİSİNDE KURTARILMASI GEREKİR.

konusunu uykuya bırakılmaları bir takım sahte mazeretlerle örtbas etme çabaları bir devamı niteliğindedir. Bu arada gezisi öncesinde yerli maocu ve diğer azınlık entelektüel çevreler de, "Sovyetler'in Karadeniz'de pazarlık masasına yatırıldığı" türünden söylentilerle Moskova'da yapılacak görüşmelere gölge düşürme kampanyasına girişmişlerdir.

Sovyet yetkililerinin Moskova'da açığa belli olan yaklaşımı ise, Karadeniz'deki kıta sahanlığı sorununun en kısa sürede bütün yönleriyle çözümlenmesini önünde bazı engeller varsa, bunların Sovyet tarafından gelmediğini ortaya koydu. Görüşmelerin ayrıntılı bir anlaşmaya olanak verdiğinin helli olması, bu konuda anlaşmanın imzalanmasının bir gün erelenmesiyle sonuçlandı. Varılan anlaşma, uluslararası deniz hukuku açısından da ilenye dönük bir içerik taşıyor. Karadeniz'de çizilen kıta sahanlığı hat olarak belirleniyordu. Bu sınırın belirlenmesinde, anlaşmazlıklara mazaret olarak kullanılabilen hirtakım teknik ayrıntıların yerine, Karadeniz'den eşit olarak yararlanılmasını öngören "hakkanenlik" ilkesi temel alınmıştı. Türkiye-SSCB kıta sahanlığı anlaşması, özellikle Ege denizinde de benzeri ilişkilerde uygulanabilirliği açısından örnek niteliği taşıyordu.

KİMLER ŞAŞIRDI

Moskova'daki görüşmeler, Karadeniz'in göklerinde FIR hattı konusunda da kesin olmasa bile çok önemli gelişmelerle sonuçlandı. Ecevit-Kosigin görüşmelerinin, FIR hattı sorununun en kısa zamanda bir anlaşmaya bağlanması konusunda Sovyet tarafının kararlılığını ortaya koyduğu yönündeki haberler arasında yer aldı.

Teknik düzeyde izlenimli veren bu görüşmeler, gerçekte Türkiye ile SSCB arasındaki ilişkilerle ilgili çok önemli politik gerçeklere dayanıyordu. Başlıca ul-

li sorunlar üzerinde ciddi gelişmelerin sağlanması, olsa olsa, Sovyetler Birliği'nin dostluk ve işbirliğinden yana niyetleri konusunda kuşku yaratmaya çalışan çevreler için sürpriz olmuştu. Antikomünizm ve anti-sovyetizm tabularının yıkılmasından telaşa kapılan gerici güçler, Türkiye ile SSCB arasındaki ilişkilerin ufkularını karaalık gösterebilmek için, kili ilişkilerde Sovyetler Birliği'ne artırmayı yakıştırmaya yönelik kampanyalarını yoğunlaştırmışlardı. Ecevit'in Sovyet hükümetinin ve halkının Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesine hiçbir artırmayı taşımaksızın eğildiğini gösterdi.

SIYASAL BELGE: GERGİNLİK STRATEJİSİNİN İFLASI

Ecevit'in Moskova gezisinin en önemli ürünü hiç kuşkuysuz siyasal belgenin imzalanması oldu. İlişkilerin şu yada bu yöni üzen de birbirinden ayrı olarak sağlanan ilerlemeler, siyasal belge ile gercek içeriğini ve bütünlüğünü kazanmış oluyordu. Siyasal belgenin imzalanmasıyla, Türkiye ile Sovyetler Birliği aralarındaki siyasal ilişkilerin dayandığı temel ilkeleri bir bütün olarak dile getirdiler. Böylece, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerin "soğuk savaş" döneminin gerginlik ortamından çıkarıldığı, barış içinde birarada yaşama ilkelere üzerinde gelişme yoluna girdiği resmen ilan ediliyordu. Siyasal belge, barış içinde birarada yaşamanın, devletler arası ilişkilerde kuvvete yada kuvvet tehditine başvurmadan, halkların hükümlerine eşitliği, devletlerin sınırlarına ve toprak bütünlüğüne, insan haklarına ve her halkın kendi toplumu ve politik düzenini seçme hakkına saygı, anlaşmazlıkları barışçı bir biçimde çözüme, karşılıklı karışmaya ve uluslararası sorunlarda işbirliği gibi temel ilkelere, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerin de temelini oluşturduğunu açıktıyordu.

Türkiye-SSCB ilişkilerinin böylesi bir belgeye dayandırılması, emperyalizmin gerginlik stratejisinin iflasının yeni bir kanıtıdır. Bu gelişme, kuşkusuz, Türkiye'nin emperyalist NATO merkezlerine bağımlılığına son verilmesi, silahlanna yarış patronlarıyla göbekbağının kesilmesi için tek başına yeterli olmayacaktır. Fakat barış içinde birarada yaşama ilkelere Türkiye-SSCB ilişkilerinin temel olarak tesdi edilmesi, gerginlik politikasının hala geçer akçe gibi göstermeye çalışılan savaş çağlarındaki köylerine biraz daha sıkıştıracaktır. Siyasal belgenin imzalanması ile, sahte bir "Sovyet tehdidi"ni hedef göstererek Türkiye'yi daha da hızlı bir silahlanma yarışına sürüklemek isteyen NATO merkezlerinin yüzündeki maske bir kere daha yırtılmıştır. Siyasal belge, gerici güçlerin elindeki çakar almaz anti-sovyetizm silahının artık ancak soğuk savaş müzelerinde alıcı bulabileceğini göstermiştir.

Rüyuk basın Moskova'da imzalanan siyasal belgenin önemini küçütmeye çalışması bir nıstıtu değildir. Siyasal belgeyi sıradan bir kağıt parçası gibi göstermeye çalışan büyük basın patronları, bu amaçla, örneğin böyle bir belgenin Helsinki Nihal Senedi'nin basit bir tektiranzolüğüne iteri sumektedirler. Kimileri ise Türkiye-SSCB belgesini, Sovyetler Birliği ile NATO'nun büyük devletleri arasında imzalanan belgelerden hile daha dar kapsamlı olmasına dayanarak, bu gelişimin kapsamını daraltmaya çalışmaktadırlar. Bütün bu çabalar, Türkiye-Sovyetler Birliği siyasal belgesinin politik sonuçlarından duyulan endişeyi ortaya koyuyor. NATO merkezlerinin yeni uzantıları, iflas eden "sovyet tehdidi" diğamojisini canlı tutmaya, Sovyet demagogları silahını ellerinden düşürmeye çalışıyorlar.

SIYASAL BELGE BİR BAŞLANGIÇTIR

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerin gelişmesinde önemli bir aşamayı simgeleyen siyasal belge, gerçekte bir başlangıç olarak değerlendirilmelidir. Türkiye-SSCB siyasal belgesi, sadece iki ülke arasındaki gerginlik ortamının sonunu beklemele kalmamalı, dostluk ve kalıcı işbirliği yolunda yeni bir dönemi başlatabilmelidir. Bu yönde bir gelişimin önünde, Sovyetler Birliği'nden kaynaklanan herhangi bir engel olmadığı artık açıkça belli olmuştur. İki ülke arasındaki işbirliğini teşvik eden olanağın değerlendirilmesini, özellikle başlıca dünya sorunlarının çözümünde politik işbirliği düzeyine ulaştırılması, Türkiye'de gerici, anti-sovyet güçlerin etkinliğinin kırılabilmesine bağlıdır.

Başbakan Ecevit'in Sovyetler Birliği gezisi sırasında açıkladıkları, uluslararası ilişkilerdeki olumlu gelişmelerin gerisinde kalmadığını kanıtlamak için özel bir çaba harcadığını göstermiştir. Ancak, bu konudaki kararı somut girişimlere bakarak vermek gerekecektir. Türkiye ile SSCB arasındaki ilişkilerin Türkiye'nin dış politikasının olumlu bir etkene haline getirilmesini için, bu ilişkilerin NATO merkezleriyle görüşülen pazarlıklara göre ayarlanan manevraların etkisinden kurtarılması zorunludur. Her siyasal belge, ancak böylece bölgede ve dünyada barışın sağlanabilmesini mümkün kılabilir. Sovyetler Birliği dostluk halkımızın özlemidir. Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki dostluk ve işbirliğinin birinci de yine emekçi kitleler olacaktır.

Arjantin-3-

Terör ve baskı, askeri diktatörlüğü kurtaramaz

GÖKALP KAYA

11 Mart 1973 seçimleri ile 6 yıllık diktatörlüğe son verilmesi Arjantin için yeni bir dönüm noktası olarak görülmekteydi. Peronistlerin adayı Campara oyların %49'unu alarak seçilirken, Komünistlerin de içinde yer aldıkları "Devrimci Halk İttifakı" ve bazı başka politik güçlerin toplam oyları ile askeri diktatörlüğe "hayır" diyenlerin oranı %80'i bulmaktaydı.

Campara Hükümeti ile politik tutuklular derhal serbest bırakılıyor, baskıcı yasalar kaldırılıp, örgütlenme özgürlüğü ve diğer demokratik haklar yeniden tanınıyordu. Cerici güçler ise elbette isteyecek sahnedeki çözümlerini. İlerici güçler demokrasinin ufuklarını genişletmek için mücadele ederlerken, gerici güçler de sabotajlarına daha o dönemde başlayırlardı.

Peron'u başkanlığa getiren Eylül 1973 seçimlerinde ise Peroncu Hareket Komünistlerin ki de dahil daha geniş bir destek buluyor, oyların %60'ın üzerinde çıkartıyordu. Peron'a sağlanan desteğin temeli. Peron'un "Adaletçi Hareketi"nin seçim programının içeriklerini artırılmasını, işsizliğe karşı önlemler alınmasını, Lafundismin kökünün kazınarak, gerçek bir tarım reformunun gerçekleştirilmesini, ülke doğal kaynakları üzerinde ulusal egemenliğin kurulmasını, bankacılık sisteminin devletleştirilmesini, ulusal işletmelerin desteklenmesi ve korunmasını öngörmesinde yatar.

Arjantin Komünistleri Peron'u seçimlerde destekleyen izleyecekleri politikayı emekçilerin hak taleplerinin derhal yerine getirilmesi, kazanılan özgürlüklerin korunması ve yeni kazanımlar için demokratikleşme için geniş tabanlı bir eylem birliğinin oluşturulması olarak saptıyorlardı. Parti, "demokratik, anto-lügarşik, anti-emperyalist bir cephe" kurulması için mücadele etme kararı alıyordu.

PERON NE YAPTI

Peron bükümet özellikle dış politika ve demokratik özgürlükler konusunda bazı fed adınlar atarken ekonomik düzeyde ülkenin sorunlarının temel olan yapısal değişimlere yönelmekten çok uzaktı. Hükümetin yeni oluşturulan ekonomik planı, sanayi burjuvazisinin ülke ekonomisinin yönetimine daha fazla katılma isteklerinde somutlaşan temelleriyle, büyük toprak sahipleri ve uluslararası tekellerin egemenliğindeki sosyo-ekonomik yapının değiştirilmesine yönelik bir önlem öngörmekteydi. Buna karşılık alınacak önlemlerin yükünün emekçilerin sırtına yüklenmesini amaçlayan bir "sosyal mütareke", işçi ve işveren konfederasyonlarına imzalanan bir "Toplumsal Barış Paketi" ile gerçekleştirilmek isteniyordu. Arjantin Komünistleri başından itibaren bu "uzlaşmaya" karşı mücadele etmekteydiler. Hükümetin ülkenin içinde bulunduğu bunalımın yükünü emekçilerin sırtına yüklemeyi öngören bu ekonomik "plan" halkın giderek artan direniş ve kit-

sel protestoları ile karşılanmaktaydı. Toplumsal muhalefetin güçlenmesine ise Hükümet, daha Peron'un sağlığında, gerçek sırfasal temellerini gösteren, muhafazakarlık şiddet kullanarak sindirmeyi amaçlayan bir politikayla cevap vermişti.

HEPSİ BİR ARADA

Arjantin gerçeğinin karmaşık ve çelişkilili konumunu Peronist hareketin yapısını gömeden anlamak oldukça zordur. Gerçekten de "Peronist Hareketi" içinde, yönetiminde sağ ve merkezci unsurların çoğunlukta olması yanında, hareketin bütünü içinde de sağcı, aşırı sağcı, solcu ve hatta göşist unsurların birarada bulundukları olgusunu gözden uzak tutmamak gerekir. "Bufarkhunsurlar ise birbiriyle kıyasıya çatışmakta ve "sol" unsurlar hareketten kopmaktadır. Bu süreç içinde ekonomik durum giderek kötüleşmektedir.

PERONCULUK BUNALIMA ÇÖZÜM DEĞİL

1974 yılında resmi açıklamalara göre hayat pahalılığı %40 oranında artmıştır. Kitile mücadelelerinin baskısı ile 1975 yılının başlarında ücretlerde belirli bir miktar artışı sağlanırken enflasyon aynı yılın son altı ayında ücretlerin satın alma gücünün %51'ini alıp götürmüştür. 1975 bütçe açığı 139,2 milyon pezo, dış ödemeler dengesi açığı ise 1095 milyon dolardır. Döviz rezervleri de erimekte, Pezo satın alma değeri büyük bir hızla yitirmektedir. Nisan 1975'te Hükümet kararı ile tüm tahalatı durdurmak zorunda kalmıştır. Yatırımlar %16 oranında düşerken, işsizlik çalışan nüfusun %10'una ulaşmaktadır.

CGT yöneticilerinin toplumsal barış antlaşmasına karşılık ülkenin her kögesinde grevler yayılmaktadır. Hükümetin ve faşist komandoların terörüne çeşitli sol grupların terörü de katılmaktadır.

REÇETE GELİYOR: IMF SAHNEDE

Hükümet ise çözümü dış borç aramada görmekte, bu nedenle IMF ile görüşmeler yapmaktadır. IMF ise %100 oranında devalüasyon talep etmektedir. Ocak 1976 sonunda 706 büyük iş adamı hükümete bir muhtıra vererek ekonomik ve mali bunalıma çözüm bulunmasını istiyorlar. 1976 1 Mart'ında IMF reçetesiyle yeni ekonomik program açıklanır. Programda yapılacak maddelerin perakende fiyatlarının kontrolü, devletleştirilmiş bazı işletmelerin özel kesime geri verilmesi, yabancı sermayenin girişini kolaylaştıracak kanun değişiklikleri yer alır. Buna karşılık IMF sadece 127,5 milyondolar kredi vaat eder. 20 gün sonra Arjantin'in dış borçlarını ödeyecek duruma geldiği açıklanır ve 24 Mart günü Ordu Arjantin'de tekrar iktidara el koyduğunu ilan eder.

İşçi sınıfını yıldırma operasyonu sonuçsuz kalacak.

BASKI, ŞİDDET, TERÖR MÜCADELEYİ ENGELLEMİYOR

Askeri iktidar IMF programını uygulamayı görev bildiğini ilan eder. "Ekonomik Plan"ın uygulanması sonucu durumdaki bir düzleme gerçekleşmezken işsizlik oranı %15'e ulaşır. Yeni 300 bin emekçi işsizdir. Orta ve küçük işletmeler de hızla iflasa sürüklenmektedirler. Öntanın görevi IMF'nin "bütçe açığı milli gelirin %3'ünü geçmeyecek koşullu her ne pahasına olursa olsun yerine getirmektir.

IMF koşullarına yerine getirmesi şiddet, baskı ve terörü hızlandırmaktadır. Sadece 1976 yılında terör kurbanlarının sayısı 1300'ü aşmaktadır. Diğer "desaparecidos"ların, kendilerinden haber alınamayanların sayısı 8-11 bin civarında hesaplanmaktadır. Her türlü örgütlenme özgürlüğü de kısıtlanmıştır. Ancak bu terör ve baskı kitlesel mücadeleleri engelleyememektedir. Arjantin işçi sınıfı ve tüm emekçiler örgütünü mücadelelerine devam etmektedirler.

Sanayi işçilerinin yılın her ayına yayılan grevlerine ek olarak 1977 Haziran'ında yalnızca Rosario ve San Lorenzo bölgelerinde 6000'i aşkın tarım işçisi grev yapmaktadır. Ekim ayında Cordoba'da Renault işçilerini, Kasım ayında demiryolu ve Buenos Aires Metro işçilerinin grevleri örgütü direnişin örnekleridir. Direnişler, 1976 yılı sonunda Hükümeti 1000 politik tutukluyla serbest bırakmaya zorlamıştır. Askeri diktatörlük mücadeleyi sindirememiştir. Bu durum Arjantin'de Diktatörlüğü yeni çözümler aramaya zorlamaktadır.

YENİ GELİŞMELER

Cunta'nın en fazla sertlik yanısı olarak tanınan üyesi Amiral Mesera'nın geçtiğimiz Kasım ayında İspanya'da Peronist Liderlerle görüşüğü bilinmektedir. Tutuklu eski başkan Isabel Peron ve Sendikacı Zorenzo Miguel ile de pazarlıklar yapıldığı duyulmaktadır. Öte yandan Emperyalizmin sözcüleri de başta bizzat ABD Başkanı Carter olmak üzere, Arjantin'de "insan haklarının yeniden tanınmasını" talep eder oldular. Nisan ayı içinde ise "sol" Peroncularla bizzat Videla adına görüşmeler yapıldığı duyuldu.

Gelişmelerin bir başka ve önemli bir yönü daha var. Demokrasi güçlerinin askeri diktatörlüğe karşı örgütü eylem birliği çağrılarını somut sonuçlara ulaşmaya başladı. 10 Nisan da Komünist Partisi'nin çağrısı ile Peroncu Parti temsilcileri, Radikal, Muhafazakar, Halkçı Sosyalist ve Birleşik Sosyalist Partiler ortak bir toplantı masasında buluşabildiler.

Dünya Kupasının Arjantin'de Politik gelişmelerde bir "mois" alma fırsatı verdiği gözleniyor. Ama Arjantin'de birşeylerin değişmeye doğru gittiği de muhtakkak. Arjantin, Peru'ya nasıl "6" gol atabildi bilinmiyor. Ama Arjantin "Kupa"yı kazansın da Askeri Diktatörlüğün sallanan iktidarının sarımsız durdurulması kolay olmayacak. Emperyalizme dayanmayan egemen güçler için yeni düzenlemeler zorunlu hale geldi. Ancak onların ve emperyalistlerin yeni düzenlemelere istedikleri gibi yön veremeleri artık böyle kolay olamaz. Baskı ve terör Arjantin'de arker diktatörlüğü çökmekten kurtaramayacak. (BİTTİ)

İŞÇİ KÜLTÜR DERNEĞİ YAYINLARI

İŞÇİ TİYATROLARI "Ajitprop Topluluklar"

Armin Kamunrad - Frank Rainer Schreck

Çeviren: Yılmaz Onay
260 Sayfa - 35 TL.

İsteme Adresi:
Sezenler Sok. 2/14
Necatibey - ANKARA

SBKP üzerine:

İŞÇİ SINIFI PARTİLERİNDE GELİŞİM VE GÜÇLENME

Sovyetler Birliği'nde yayınlanan "Sosyalizm: Teori ve Pratik" adlı derginin Mayıs sayısında, "parti Yaşamı" adlı bir başka yayına atfen, SSCB Komünist Partisi hakkında ilginç istatistikler verilmektedir. Söz konusu yazıda, Komünist Parti'nin gelişimine, üye sayısına, ulusal gruplara göre dağılımına vb. ilişkin birçok veri yer almaktadır.

Verilen bilgilere göre, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin üye sayısı, geçtiğimiz 60 yıl içerisinde şöyle bir seyir izlemiştir:

Yıllar	Üye Sayısı
1917 (Mart)	24.000
1917 (Ekim)	350.000
1927	1.212.505
1937	1.981.697
1947	6.051.901
1957	7.494.573
1967	12.684.133
1977	15.994.476

Gözlenen sürekli artışın yanı sıra, rakamların ortaya koyduğu en önemli sonuçlardan biri de Ekim Devrimi dönemine rastlayan yaklaşık 8 aylık süre içerisinde parti üye sayısının çok önemli bir artış göstermesidir. Bunun nedeni de hiç kuşkusuz, Şubat-Ekim dönemi arasında olayların tümü ile Bolşevikler doğrultusunda, kitlelere doğruları yaşatma ve benimsenme anlamında bu kısa sürede bile oca Bolşevik Partisi'nin çok büyük adımlar atmasıdır.

II. Dünya Savaşında ve Anarist Savaşının da Komünist Partisi üyeleri önemli görevler yüklenmişler, Parti Sovyet zaferinin örgütleyicisi olarak önemli bir işlev yerine getirmiştir. Eldeki bilgilere göre II. Dünya Savaşı sırasında Komünist Partisi üyelerinin yüzde 60'ı Sovyet ordusu saflarında savaşmışlardır.

İlginç olan diğer bir nokta da 1960'

İşçi Sınıfı Partisi SSCB'de taze kan kazanıyor.

ların bir bölümü ile 1970'lerin aynı periyotlu bölümü arasında, üye kabulu açısından yapılan karşılaştırmalarda ortaya çıkmaktadır. Bir başka deyişle 1970'lerin bugüne uzanan 7 yılında kabul edilen üye sayısı, 1960-67 arasında kabul edilen üye sayısından %30 daha düşüktür. Bu, içinde bulunduğumuz dönemde partinin nitelik olarak daha güçlü kılın-

masına verilen önemle izah edilmektedir. Bugün partiye yeni kabul edilen toplam üye sayısını %58'inin işçi olması da bunu göstermektedir. Son 30 yıllık dönemde SBKP üye bileşimini şöyle bir seyrizlemektedir:

Yıllar	Üretimde Çalışan İşçiler
1947	33.7
1957	32.0
1967	38.1
1977	42.0

SBKP, Partide ve sosyalizmin kuruluşunda nesiller arası bağlantıyı sağlayacak, devrimci geleneklerin yeni nesillere paylaşımını güvenceye alacak şekilde, eski ve yeni üyeleri bir arada saflarında barındırmaktadır. Parti üyelerini yaş

Yıllar	Kollektif Çiftçiler	Büro Çalışanları ve Diğerleri
1947	18.0	48.3
1957	17.3	50.7
1967	16.0	45.9
1977	13.6	44.4

Pekin'in yeni marifetleri

Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'nde yaşayan Çin'li göçmenlere genel olarak "Huatsyao" adı verilmektedir. Vietnam'daki bu kesim, son zamanlarda Vietnam'da izlenen sosyalizmin kuruluşu politikasını ve Vietnam'ın diğer sosyalist ülkelerle sağlam ilişkiler kurma stratejisini sabote etme araçları olarak kullanılmaya başlanmıştır. Kullanılanlar da hiç kuşkusuz Pekin yönetimi. Pekin yönetimi bugün sosyalist Vietnam'ın gelişimini sabote etmek için iplerini elinde tuttuğu Huatsyao'dan yararlanıyor.

Vietnam'da yaşayan Huatsyao sayısı, 1 milyonu aşkın. Bunlara karşı hiç bir ayrıcalık uygulanmıyor. Bütünü ile Vietnam vatandaşlarının yararlandıkları haklardan yararlanabiliyorlar. Ancak Huatsyao'nun önemli bir kesimini, sosyalist inşaatın zarar gören ticaret burjuvazisinin oluşturması, işleri karıştırıyor. Burjuva Huatsyao'ların sosyalist kuruluşa karşı direnişleri, Çin yönetiminin elinde malzeme oluyor. Pekin yönetimi "Huatsyao'ların akıbeti" üzerine inanılmaz ilikayeler uyduruyor. Bu kampanyanın, Kamboçya'nın Vietnam sınırındaki askeri harekati ile aynı döneme denk gelmesi, "İlginç" karşılanıyor.

Çin'in amacı, bugüne dek izlediği uluslararası dayanışma ilkelerini bir yana bırakarak, Vietnam'ı bütünü ile Çin çizgisini izleyen bir ülke haline getirmek. Tüm baskılar bunu hedef almaktadır. Pekin yönetiminin bu uğursuz çabalarında Çin'in Vietnam'a uzanan köprütü olarak bilinen Huatsyao, önemli bir yer tutmaktadır.

Pekin'in komşu bir sosyalist ülkeye karşı uyguladığı bu politika, sosyalist ülkelerin kamuoyu tarafından dikkatle izlenmekte ve mahkum edilmektedir. Çin yönetimi, Çin-Vietnam ilişkilerinin gerginleşmesinden kendi açısından çıkar görmektedir. Çin propaganda mekanizması tarafından körüklenen provokasyon kampanyası, yalnızca komşu bir ülkenin içişlerine karışmak ve onun egemenliğini çiğneme değil, aynı zamanda bölgede gerginliğin artması açısından da olumsuz bir işlev görmektedir.

Yüzdelerden de görüldüğü gibi, toplam üye sayısı içinde kollektif çiftçilerin oluşturduğu yüzde bir düşme vardır. Bunun nedeni de sanayi üretiminin genişlemesi, sermaye yatırımları ve işgücü üretiminin yükselmesi sonucunda kural kesimden kasaba ve kentlere yöneliş olarak izah edilmektedir.

SBKP'nin üye bileşimine ilişkin önemli özelliklerden biri de, SSCB'deki ulusların toplam nüfus içindeki oranlarının aşağı yukarı aynı SBKP üye bileşimine de yansımıştır. Örneğin SBKP içinde %60.5 yer tutan Ruslar, SSCB içinde de aynı orana sahiptir. SBKP üyelerinin uluslara göre dağılımı ise şöyledir:

Uluslar	Parti içinde %
Ruslar	60.5
Ukraynalılar	16
Bayaz Ruslar	3.6
Özbekler	2.1
Kazaklar	1.8
Gürçüler	1.7
Azeriler	1.5
Ermeniler	1.5
Litvanyalılar	0.5
Moldavyalılar	0.5
Letonlar	0.4
Taek, Kırgız, Türkmen ve Estonyalılar	1.3

gruplarına ve parti üyelik sürelerine göre dağılımı ise şöyledir:

Yaş grubu	Yaşlara Göre	Üye oranı
25'in altında		5.8
26-30		10.8
31-40		25.9
41-50		26.4
51-60		18.1
60'in üzeri		13.1

Parti üyelerinin

Üyelik Süresi	Üye Oranı
5 yıldan az	15.7
6-10	17.3
11-20	34.3
21-30	14.1
31-40	16.2
41-50	1.9
50 yıldan çok	0.5

SBKP'nin 1977 yılı üye sayısının 16 milyona yaklaştığı düşünülmeye, son tablodan örneğin, SBKP'de 50 yıldan daha uzun süredir partili olan yaklaşık 80.000 üyenin olduğu ortaya çıkmaktadır.

Kadın üye oranı sürekli olarak yükselmekle birlikte, partideki kadın üye oranının genel kadın erkek oranından daha düşük olduğu görülmektedir. 1977 yılında SBKP'de kadın üye oranı %24,7'dir.

ÇİN, BATIDAN MODERN SİLAHLAR ALMAK İSTİYOR

Bazı yabancı gözlemciler, Pekin'in Batı ülkeleriyle yapmakta olduğu askeri temasların dinamiklerini, Parti yöneticilerinin XI. Çin Komünist Partisi Kongresi'nden sonra izlemeye başladıklarını askeri politikaların sonucu olarak yorumlamaya çalışıyorlar. Bu arada, halen Politbüro'da deniz, hava ve kara güçleri komutanlarının yer aldıklarına da dikkati çekmektedirler. Bu Pekin'in yayılma planlarını gerçekleştirme için gereklidir. Şeref ve saygınlığı iade edilen Teng Hsiao Ping de bu istekleri desteklemektedir.

Amma modern silahlar edinme isteği gerçekten yeni bir gelişim midir? Elbette hayır. Geçenlerde Çin'de "Mao Çe Tung'un Seçilmiş Eserleri'nin beşinci cildi çıktı. Bu kitapta, "halk kurtuluş ordusunun devrimleşmesini ve modernleşmesini" anlatılmak üzere, savaş hazırlığını artırmak "ila ilgili Mao'nun çağrısını bulmak mümkündür.

Jenmin Jibao gazetesi, bu yılın başında "Savunma Bilim ve Teknoloji Komisyonu" adını bir yasa yayınladı. Yazıda açık açık şöyle deniliyordu: "Bizlere, Maoist ideolojide ve dünyada en iyi çinli üsün kaliteli silahla donatılmış askeri birlikler gereklidir."

Kuşku yok ki, gelişmiş kapitalist devletlerdeki askeri-sanayi komplekslerinin depolarında "dünyada en iyi çinli silahlar" alma politikasını şimdiki Pekin yönetimi tam olarak anlayışmaz.

Son zamanlarda Çin generalleri Batı'nın yolunu tuturlar. Ne istemeye gittiler? Bir türlü Fransız derisine göre, teknoloji ve "üretim silah" isteyeceklerdi. Yani en modern silah türlerini göz koymuşlardı. Hem de yalnızca bunları kullanma usullerini değil, üretim yöntemlerini de öğrenmek amacındaydılar.

TAM KADRO BATIDA I.

Fransa'nın Çin ordu komutanlarından oluşan temsilî bir heyet gitti. Aralarında Teng Hsiao Ping'in yardımcısı General Yan Çun U da bulunuyordu. Batı baskı bunu özellikle belirtme fırsatı

kaçırdı. Heyetin kesinlikle belirlenmiş amaçları vardı. Askeri siparişler vermek, aynı zamanda Fransa'nın savaş teknik araçları ve strateji üzerine bilgi almak istiyordu. İşte bu nedenle askeri tatbikat izlemeye, stratejik ve taktik nükleer roket silahı bulunan üsleri ziyaret etmeye çalışıyordu. Pekin'in, askerleşme planlamasına Nükleer programa ağırlık verdiği, artık bir ar olmaktadır.

Bu ziyareti yorumlayan Fransa Basını, her şeyden önce, 1949'dan bu yana bölgeyi yüksek rütbeli bir Çin askeri heyetinin ilk olarak Batı'ya gittiğine işaret etti. Heyete hava ve deniz güçleri, zırhlı tank ve topçu birlikleri komutan yardımcılarından oluşan yüksek rütbeli 14 subay katılıyordu. Yanlarına bir grup teknik danışman da alınmışlardı.

Biçimsel olarak, bu geziyle, Fransa silahlı kuvvetleri kurmay başkanının geçen yıl Temmuz'da Çin'e yaptığı ziyaret iade ediliyordu. Fakat heyet kadrosu da, açıklanan ziyaret programı da, Pekin'in, bu misyonu aradan temaslardan çerçevesini aşan bir önem verdiğini gösteriyordu.

ESKİ NAZİLER DE ÇİN'DE...

Aynı zamanlarda, "yasak kent'te (Pekin'de) el üstünde tutulan konuklar vardı. Bunlar, Federal Almanya Savunma Bakanlığının'dan yüksek görevli generallerdi. Aralarında Hitler Ordusunda süvünç madalyalı olmuş eski nazi subayları da vardı. Evhahşileri konuklara ayrılmaz bir güven gösterdiler. Orneğin, silahlanma yarışını arttırmaları çağrılarını en iyi yapmış General Steinboff, ziyaretçilere kapalı anır eyaleti Sümbing'a götürüldü. Burada ise genellikle nükleer denemeler yapıyor.

Pekin, bir grup İngiliz sanayicinin Çin'i ziyaret etme niyetinden de çok hoşnut kaldı. "Daily Telgraf" gazetesi'nin yazdığına göre, bu sanayiciler, "şimdi Çin'in ihtiyaçları üzerinde inceleme"yi kararlaştırmışlardı. Elbette, sanayii modernleşmeye ve orduyu yeniden silahlandırma ihtiyaçları söz konusuydu. Daha görüşmeler başlamadan ön-

ce, gazete, "Çinlilerin askeri teknik araçlarla ilgiledikleri"ni ileri sürdü.

Pentagon'un Eylülde yayımlanan memorandumu Pekin'de çokyukla karşılandı. İyi haber alan New York Times gazetesine göre, bu memorandum Çin'in sahip olmak istediği teknolojinin satımı konusunda Birleşik Amerikan olumlu tutumunu müjdeliyordu. Uzmanlar, Çin'in pek çok araçlara göz koyduğunu, radar, teklili motör, uydulara özgü modern keşif sistemleri, askeri malzeme edinmek istediğini belirttiler. Memorandumun çıkmasından önce, bir Çin ticaret heyetinin Birleşik Amerika'ya ziyaret ettiği dikkati çekti. Heyet, Başkan Yardımcısı Walter Mondale tarafından kabul edilmele şerefelendirildi.

Amma Amerika bir gözlemci, "Pekin'in modern silaha istihai belki de doymak bilmez" diye uyardı. Evet, yerinde bir kaygı. Çünkü Çin, bu gün yeryüzünde resmi yetkilileri yeni dünya savaşını savunan tek ülkedir!

UZAK AMAÇLAR, İSTEKLER VE GERÇEKLER

Paris'te çıkan bir dergi, Çin askeri heyetinin Fransa'ya ziyaretine ilişkin bir yorumunda "bu gezinin yeni Çin politikasının sonucu" olduğunu yazdı. Aynı zamanda, Çine olası silah satıcıları arasında Fransa, İngiltere ve İsrail'i gösterdi.

Fakat Pekin, Avrupa politikasında uzak emilni amaçlar da güdüyor. Fransa, bu politikada kilit noktalardan birini tutuyor. Bu her şeyden önce, Fransa'nın uluslararası sorunlarda, özellikle Avrupa'da ekonomik, politik ve askerele ağırlığından ileri geliyor. Aynı zamanda, Çin Halk Cumhuriyeti'nin ve Fransa'nın Güneydoğu Asya'daki çıkarları bunda azımsanamayacak bir rol oynuyor.

Çin askeri heyetinin Belgrad Konferansı öncesinde yola çıkması rasgele değildir. 1973'te, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı yapılmazdan önce, Çin'in o dönemki Dışişleri Bakanı da Fransa'ya ziyaret etmişti. Pekin, öncelikle, gerginliğin azaltılması ve Avrupa'da topçu güvenlik sistemi oluşturulması konularında bu ülkeyi Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere karşı çıkarmak amacındaydı.

O zamanlar Çin yöneticileri, Fransa'ya Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansıyla ilgili olumsuz bir tutuma yönelmek veya hiç değilse şüphede düşmek üzere bir süri görüşme bulundular. Böylece, konferansın yapılmasını önlemek için bu ülkeyi masa olarak kullanmayı düşünüyorlardı. Çu En Lay gözetim'e meyve bile kalkıştı. Nitekim, Fransız milletvekillerine bir konuşmasında, Sovyetler Birliği'nin bu konferansa "galipliktiği" tadır, Fransa'yı etkisiz altına alacağını düşündü.

ORTAK NOKTA: SOVYET DOŞMANLIĞI

Ten Hsiao Ping, 1975'te Fransa'ya ziyareti sırasında, Avrupa'yı "süper devletler çatışmasında ağırlık merkezi" olarak gösteren bir doktrin ortaya attı. Bu çatışmanın "mutlak savaşta yüz açacağı"ni söyledi. Aynı zamanda, Sovyetler Birliği'nin güya Batı Avrupa'yı tehdit eden en tehlikeli "süper devlet" olduğunu iddia etti.

Ne var ki, Avrupa Konferansı'nın başarısız, Pekin'in uluslararası alandaki konumunu büyük ölçüde sarstı. Helinki'de Konferansa katılan 35 devlet temsilcilerinin Sonuç Belgesi'ni imzalamaları, Çin'in dış politik planlarına darbe indirdi.

Pekin stratejistleri, Belgrad Konferansı öncesinde de, Helsinki belgesinin yürürlükten kaldırılması, Doğu-Batı cepheleşmesini arttırmaya, yeni toplanmış çatışmalarına ket vurmaya çalıştılar. Apeşik görüşleri ki, istedikleri Avrupa politikasını özünü kitada bir savaş çıkarma çabası oluşturmakta.

Bir Fransız gazetesi, bu heveslere parmak basarak şöyle yazdı: "Kendilerinin den anlaşılıyor ki, Pekin yöneticileri bile SSCB ile ABD arasında bir silahlı çatışmanın kaçınılmaz olduğunu, Avrupa'nın da Sovyet-Amerikan çatışmasından hem başlıca şahnes, hem de ana garantisi olduğunu söyleyince, varolan bir durumdan değil de, olmasın istedikleri bir durumdaki söz ediyorlar."

Gerçekten de Pekin güttüğü politikayı, "asey Amerika ve Avrupa'da elden geldiğince daha çok ülkenin halklarına savaşta sürüklemeye ve dolayısıyla ölüme mahkum etmek arzusunda. Ama kendi planlarına göre, Çin bu çatışmanın dışına çıkacaktır.

Böylece, Çin yöneticilerinin bütün dünyayı kapayın "morkes imparatorluğu" emelleri, gerçek olur l Pekin'in, eski Çin imparatorlarının emellerinden uzak olmadığını Mao Çe Tung'un şu sözleri e yüzüne çıkarmaktadır:

"Biz yeryüzünü fethetmeliyiz... dünyayı çapında güçlü bir devlet kuralymız." Mao Çe Tung'un ölmeliyle, bu hedef, anlaşlan, gündemden çıkmış değildir. Bilindiği gibi, Çin'in yeni yöneticileri, Başkan Mao Çe Tung'un dış politik çizimine sadık kaldıklarını üstüne bası bası belirtiyorlar.

GÜVENSİZLİK YARATMA ÇABALARI

Pekin'in Batıyla askerele işbirliğini arttırma politikası, bir Japon gazetesinin deyişleriyle, "SSCB'nin önünü keame çabası"na dayanıyor. Bir başka deyişle anti-sovyetik, anti-sosyalist konuma dayanıyor. Son zamanlarda hafta geçmiyor, gün geçmiyor ki, Çin Halk Cumhuriyeti teklilen üye basını, Sovyetler Birliği'nin "Çini köleleştirme düşüncesine caynadiğı" uydurmasın, bu saçma sapan lafları sıp sıp eden sine sine. Elbette, bu istidat bütün ülkeyi topyekün askereleştirme politikasına bir paravana olamak kullanıyorlar.

Pekin'in savaş potansunu ve anti-sovyetik isteriye körikleme girişimlerinin sosyalist ülkelerin harışveriş politikasını hedef alan saldırgan emperyalist çevrelerin kampanyalarına rastladıkları fark etmek zor değil. Belli ki Çin yöneticileri, Batılı güçlere, güvensizlik yaratma, yutuşmasını baltalama çabalarını kayıtsız şartsız desteklediklerini göstermeyi gerektiriyorlar.

Çin askerele alanda arttı gırtlı kapaklı hareket etmekten vazgeçti. Dünya kamuoyu bunu gördü. Fakat Pekin'in anti-komünizmine kapılan bazı Batılı yöneticiler de vardır. Bu yüzden, Maoist politikaların kendi halklarını için yaratığı büyük tehlikeliye gösterilmektedirler. Batı devletleri askerele-sanayi kompleksleri, Çin'in nükleer roketle silahlanma çağrılarını desteklemektedirler. Ama bu yarırsın bütün dünyaya barışın tehdit ettiği gün gibi ortada değil mi?

Halklar "dünyaya baş aşığı" görmek istemiyorlar. Pekin'in amaçları ve politikası onların çıkarlarına ters düşüyor. Halklara, birakılın silahlı çatışmaları, cepheleşme değil, barış ve Avrupa kitasında daha da büyük yutuşma gereklidir. Bu nedenle, Pekin yöneticilerinin kışkırtıcı çağrılarını, soğuk ve acak savaşın en azını yandıran dışarda birlikçiler, Avrupa'da geniş destek bulamaz.

TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ MERKEZ KONSEYİ BAŞKANI ERDAL ATABEK ÜLKEMİZİN SAĞLIK SORUNLARINA İLİŞKİN ÇEŞİTLİ KONULARDA YÜRÜYÜŞÜN SORULARINI YANITLADI. YÜRÜYÜŞÜN SORULARINI VE ATABEK'İN YANITLARINI, OKURLARIMIZA SUNUYORUZ:

Olumlu adımları kesin çözüm sanmak yanlışların en büyüğüdür

* Dünya sağlık örgütü verilerine göre, Türkiye toplumunun sağlık düzeyinin Meksika ve Hindistan gibi geri kaptalı tabii ülkeler düzeyinde kaldığı görülmüştür. Bunun nedenlerini açıklar mısınız?

☆ Türk toplumunun sağlık sorunları, ülkenin genel sorunlarından soyutlanma olanağı yoktur derken, anlatılmak istediğimiz budur. Ülkemizin sağlık sorunları, dışa bağımlı az gelişmiş ülke kapitalizminin sorunlarının ürünü ve parçasıdır. Bunu açıklayabilmek için çağdaş sağlık kavramına bakmamız gerekir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün tanınmışa göre, "sağlık bedensel, ruhsal ve sosyal iyilik durumudur". Böyle bir durumun insanlarımızın içinde yaşadığı sosyo-ekonomik koşulları nasıl belirlediği doğrudur. Onun içindir ki, eğer sağlık kavramını sadece hastaların muayene edilmesi diye alınyorsak, ki biz almıyoruz, tüm sorunların ortaya çıkardığı durumu bakmamız gerekir.

Ülkemizde beslenme, hanımna (konut sorunu), ısınma, aydınlanma, temizlenme, çevre koşulları sağlığını temel yapıları oluşturur. Bu duruma fındımın bakarsak, ya da sorunları ayrı ayrı ele alırsak, hep aynı sosyo-ekonomik yapıyı yönlendirdiğini görürüz. Beslenme konusunda ululararası tekelleri, ulusal kapitali yapıyı, konutta ısı ve konut spekülasyonunu, ısınma, aydınlanma, temizlenme gibi sorunlarda da aynı bozuk düzeni buluruz. Kuşkusuz, diğer anlamlı toplumlarda olduğu gibi ülkemizde de, sağlığı oluşturan temel yapılarla yoksunluk içinde kalanlar emekçi sınıflardır. İşçiler, memurlar, ücretliler, öğrenciler, emekçiler hayvansal proteinden yoksun kötü, ekatik, yanlış beslenme içindedir. Gene bu sınıflar kötu konularla otururlar, ısınmaları ekatik, temizlenmeleri ekatik, aydınlanmaları ekatik. Yağın beslenme bozukluğu, beslenme bozukluğuna bağlı mikrobu hastalıklara karşı dirençsizlik, mikrobiyal hastalıkların kolayca bulaşması, romatizmal intanlar, buna bağlı kalp hastalıkları, tifo, bulajıcı sırtık, kolera gibi bulajıcı hastalıklar, bozuk yaşam koşullarının ürünü olarak al' gelir düzeylerinde yaşayan sınıfları daha çok etkilemektedir.

Gene aynı toplumsal yapının yönlendirmesiyle sağlık kuruluşları da, hekimler de bölgeler arasında dengeye dağılmışlar, büyük kentlerde toplanarak sağlığın bozuk düzenini oluşturmışlardır. Hekimlerin gerek uzmanlık eğilimlerinde, gerekse büyük kentlerde toplanmalarında sağlık hizmetinin metalaşması rol oynamıştır. Arz-talep düzenine bağlı olarak çalışma, hekimlerin, çalışmaları n en çok değerdendirildikleri yerlerde toplanmaları sonucunu getirmiştir.

Diğer yandan, gene kapitalist yapının bir başka ürünü olarak, sağlık bütçesine ayrılan pay, genel bütçenin % 3-5 oranını geçmemiştir.

Tüm bu etkilerin onucunda da, sağlık hizmetleri düzeyimiz dışa bağımlı az gelişmiş ülke kapitalizminin diğer örneklerini benzermiştir. Başka türümi de aslında beklenmezdi.

* Geniş emekçi halk kitlelerinin sağlık ve sosyal güvenlik alanındaki somut özelemleri ve istemleri göze alındığında "tam-süre çalışma yasası" köy ve kent emekçilerine neler getirebilir?

☆ "Tam-süre çalışma yasası, ülkemizin sağlık sorunlarını çözecek bir anahtar olarak görmek yanlış olur. Ancak, tam-süre çalışma, başarıyla uygulanabilirse hekimlerin kamu hizmetinde çalışırken aynı zamanda özel muayenehane çalışması yapmalarını önleyecektir. Bu ilkenin büyük bir önemi vardır.

Özellikle, bugüne kadar bu ikili çalışmaya nedenyle kendilerini tam olarak kamu görevlisi saymakta güçlük çeken hekimler, artık tüm güvencelerini kamusal hizmet içinde arayacaklardır. Bu ücretli çalışmaya deniyim, hekimlerin emekçi niteliğini belirginleştirecek, toplumdaki emeğin üstünlüğüne ilkesine daha sıkı sarılmalarını yönlendirecektir. Bu durumun ülkenin demokrasi savaşına önemli katkıları yapacağı açıktır. Örgütlü sınıfların, emekçi kitleyle sıkı bağlantı, demokrasi ve özgürlükler savaşında daha etkin olma, tüm kamu hekimlerinin savaşım koşullarının eşitliği gibi önemli öğeler sağlık emekçileri için olduğu kadar ülkemiz için de büyük kazanımlar olacaktır.

Kamu hizmetinde çalışan hekimlerin hasta ile aralarındaki para ilişkisinin kesilmesi, köy ve kent emekçilerinin en büyük kazanımı olacaktır. Burada, hastayla halk arasında ekonomik bağlantının yaratıldığı yabancılaştırmanın, tam-süre çalışma benimsenip geliştikçe giderek ortadan kalkması beklenir.

Kamu hizmetlerinde halkın yararlanması daha sağlıklı olacak, tüm sağlık hizmetleri de bundan yarar görecektir.

* Türk Tabipler Birliğinin son yıllarda, üyelerinin ekonomik, demokratik mesleki taleplerini kararlılıkta savunması yanında, toplumsal demokratikleşmesi için antiemperyalist, antişafist, antişovensit mücadeleye de etkin bir biçimde katıldığı görülmektedir. Bu mücadelenin uzak hedeflerini de gözönüne alarak başkanı bulunduğunuz mesleki örgüt üyelerinin ekonomik, demokratik ve sosyal sorunlarını çözümü nereden görüyorsunuz?

☆ Türk Tabipleri Birliğinin, içinde yaşadığımız toplumun demokratikleşme, antişafist ve antiemperyalist mücadelesinin içinde yer alması zorunludur. Nitekim, bu mücadeleye gerek genelde, gerekse özel sorunlarımız açısından katılmamız da bu düşüncemizin kararlılığının sonucudur.

Emekçi sınıflar içinde yer alan bir meslek grubunun örgütü olarak, üyelerimizin demokratik, mesleki ve ekonomik haklarını kesin çözümünün, bu sorunların ülkenin içinde kesin çözümüne bağlı olduğu görülmektedir. Ülkemizde yapılan demokrasi mücadelesine tüm gücümüzle katılmamız bundandır. Biliyoruz ki, emperyalizmin ve faşizmin başarılarını bedeli bizim özgürlüğümüzüzdür, demokratik haklarımızı, her türlü güvencemizi.

Bugün somut hedeflerimiz, bizim de içinde yer aldığımız tüm çalışanlara toplu sözleşmeli, grevli sendika hakkının verilmesi, her kademe sağlık yönetimini katılma, emperyalizmin gerek genelde, halka verilecek sağlık hizmetinin yeterli düzeyde çıkarılması gibi hedeflerdir. Bu hedeflerin tümünün demokratik güçlerin hedefi olması da önemlerini vurgulamaktadır.

Son çözümde, tüm sorunlarımızın çözümünün ülkenin dışa bağımlı az gelişmiş ülke kapitalizminin yapısının değişmeinde olduğunu görüyoruz.

* Kamu sağlık kurumlarında ve tıp eğitimi kurumlarında egemen olan özelleşme akımı gözönüne alındığında, özellikle Tıp fakültelerinde görevli öğretim üyelerinin ve asistanların yasa kapsamına alınmasının sonuçları ne olabilir?

☆ Tıp Fakültesinde çalışan öğretim üyesi ve hekimlerin tam-süre yasa kapsamına alınmasının sonuçları bugün tahmin etmek güçtür. Ancak, bu durumda özel çalışması yüksek gelir getiriciler özel çalışma zorunda kalacaklardır. Ya özel çalışmaları yeşilecek kamu hizmetinden ayrılarak, ya da kamuda çalışmayı yeşilecek özel çalışmaları bırakacaklardır.

Kamu kuruluşlarında çalışarak aynı zamanda özel çalışmaları yüksek gelirlerini bir bölümünün kamuda sahip oldukları yetkilere bağlı olduğu unutulmamalıdır. Hasta yatırma, çeşitli laboratuvar ve klinik olanaklardan yararlanan yetkililer dışında kaldıklarında aynı yüksek gelir sağlamak düşündürücü olacaktır. Özellikle döner sermayeden prim alması, önemli bir ekonomik kaynağı engellemektedir. Ancak, bir döner sermayeden prim alınmaması doğru bir ilke olduğu görülmektedir. Ne ki, tam-süre yasaındaki ekonomik düzeyin artan hayat pahalılığını karşılaması gerekir. Eğer böyle olmazsa, yasa ter işler ve Kamuya hekim kazandırma yerine hekim kazandıran kaçırma işlevi yapar. Eğer böyle bir sonuç doğarsa, yasaın ilkerlerini değil de, ekonomik düzeyini gözden geçirmek ve yeterli önlemleri almak gerekir.

* Yasa, özel çalışan doktorlar için ne getiriyor? Bir bilim emekçisi olarak hekimin, kişisel güvenliğini, ekonomik ve sosyal özelemlerini kamu hekimliğinde aramaya yönelik maddeler içeriyor mu?

☆ Özel hastaneleri ve özel hekim çalışmasını Yasa doğrudan ilgilendirmiyor. Tam-süre çalışma yasasının kamuya

hekim çekme işlevini yapması beklenmemlidir.

Ancak, hekimlerin serbest çalışmaları neleri beklediğini bilmek gerekir. Hekimlerin, muayenehanelerinde meslek güvencelerini, ekonomik güvencelerini, siyasal iktidarından bağımsız olmayı bulmaktadır. Aynı güvencelerin kamusal hizmetinde olması durumunda kamu hizmetinde rahatça çalışır. Meslek güvencesi, mesleğini baskı altında kalmadığı, meslek kuralları içinde bağımsız yapmaktır. Kamu yöneticileri bu konuda duyarlı olmalıdır. Ekonomik güvence, belirli bir geliri sağlayabilmektir. Kamu hizmetinde buna dikkat edilmelidir. Tam-süre yasasının kullanılması, yasaın kendisi kadar önemlidir. Çeşitli tazminat bölünmelerinin kullanılması bu bakımdan çok önemlidir. Gene stama, yerdışıme, yükümlenme işlemlerinde siyasal iktidardan bağımsız bir organ yetkili olmalı. Yüksek Hekimler Kurulu' kurularak bu işlemler bu kurucuya yürütülmelidir. Eğer, bunlar yapılabilecek hekimlerin özel çalışmada geçen aramalarına gereklilik kalmaz.

* Türk Tabipler Birliği 26. Genel Kurul kararlarından yalnızca birini oluşturan tam süre çalışma yasası meclisten geçmiş bulunuyor. Ancak bunun diğer sorunlarla ve hedeflerle bir bütün, sellik içinde olduğunu da biliyoruz. Bu koşullarda, TTB merkez konseyi başkanımız Türkiye toplumunun sağlık sorunlarının kalıcı çözümünü konusundaki görüşlerinizi nelerdir?

☆ Türk toplumunun sağlık sorununa kalıcı çözümünü, bu sorunların kaynağının değişmesinde buluruz. Bu sorunlar ne tam-süre çalışma yasasıyla, ne de sadece sağlık hizmetine özel yasalarla çözülebilir. Bu sorunların kalıcı çözümünü ülkenin dışa bağımlı az gelişmiş ülke kapitalizminin oluşturduğu yapıyı çözmeye çalışmamız gerekir. Beslenmede ilaç, hekim sayısından çalışmaya koşulları, sağlık ekibi içinde yer alan tüm elemanların ekip çalışması yapabilecek biçimde yetiştirilmesi, çalışması gibi sorunların tümü de, ülkenin yapısal durumunun değişmesiyle çözümlenebilir. Ülkenin yapısal durumunun değişmesi derken, dışa bağımlılıktan kurtulması, demokratikleşmeyi, kapitalist yapının ortadan kalkmasını anlıyoruz.

Kuşkusuz, bu, böyle bir duruma gelinece kadar hiç bir şey yapılmaz demek değildir. Ancak yapılanların son çözüme yardımcı olacak ilke doğrultusunda taşınması, ilke sapsızına yönlendirilmemesi çok önemlidir. Bu koşullarla her kazanımı ihmal etmemek doğru olacaktır. Ama, bazı olumsuz adımları kesin çözüm sanmak, çalışmaya yapılabilecek en büyük yanlışlar.